Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

22 НОЯБРЬ 1967 й.
2-йил чиқиши
ЧОРШАНБА
№ 272 (427)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЯНГИЛИКЛАР, ФАКТЛАР, ВОҚЕАЛАР

Институт тарихи

Мамлакатимиздаги йирик техника олий ўқув юртларидан бири — Политехника институти бундан 33 йил муқаддам ташкил топган эди. Ушанда 149 кишидан иборат профессор-ўқитувчилар коллективи студентлар билан машғулотлар олиб борганди.

Институт ўз фаолиятини бор-йўғи 3 та факультет билан бошлаган бўлса, ҳозирги кунда 18 та факультет ишлаб турибди. Уларда 60 га яқин мутахассислик бўйича инженер кадрлар тайёрланмоқда.

Олий ўқув юртида яқинда институт тарихини алоҳида китоб ҳолида нашр этилди.

«Тошкент Политехника институти Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига» деб номланган бу китоб институт ректори академик М. Уразбоев таҳрири остида нашр этилди.

⊙

Шуҳрат келтирган фильм

«Ўзбекфильм» киностудиясининг маҳсулоти «Нафосат» бадий фильми ўзбек киносанъаткорл а р и г а шуҳрат келтирган экран асарларидан бири бўлди.

Режиссёр Элёр Эшмуҳамедов постановка қилган бу фильм дастлаб Локарно шаҳрида бўлиб ўтган халқаро кинофестиваль репертуаридан ўрин олди. Орадан сал ўтмай Францияда олқишга сазовар бўлди. Бу ерда ўтказилган Совет кинохафталиги кунларида бу асар «Ленин Польшада», «Бежин ўтлоғи», «Журналист» каби энг яхши фильмлар қаторида намойиш қилинди.

Яқинда «Узбекфильм»чиларга яна бир қувончли хабар етиб келди. Франкфурт-Майн шаҳрида кино арбоблари ўзбек фильмини юқори баҳоладилар. Бу ерда IV Осиё фильмлари фестивали бўлиб ўтди. Фестиваль конкурсида 20 дан ортиқ бадиий фильм кўрсатилди. Танлаб олинган асарлардан бири «Нафосат» бадиий фильми бўлди.

Юксак дид билан суратга олинган фильм фестиваль жюриси томонидан махсус мукофот билан тақдирланди.

⊙

Тараддуд

Офсет фабрикасининг М. Эргашев бошлиқ бригадаси янги маҳсулотни қўлга олди. Қудратли машиналардан ўзбек мактабларининг 2-синфлари учун «Рус тили алифбеси» туша бошлади.

1968 йил ҳисобидан босилаётган 150 минг нусхали бу китоб шу ойда тўла босмадан чиқарилади. Шундан кейин рус мактаблари учун «Ўзбек алифбеси» босишга киришилади.

Фабрика коллективи шу йили қардош республикалар учун турли хил алифбеларни ҳам сифатли қилиб босиб берди.

КАЛЕНДАРДАН ЎЗГАНЛАР

Бугун «Главташкентстрой» га қарашли 1-строймеханизация трестининг коллективи 11 ойлик топшириқни муддатидан илгари бажарганлиги ҳақида ғалаба рапортини берди.

Социалистик мусобақасида В. Д. Мелковян бошчилик қилаётган 4-бошқарма пешқадам бўлмоқда. Бу бошқарманинг азаматлари бугун шу йилнинг сўнгги куни учун меҳнат қилдилар. 1968 йил ҳисоби очилди.

— Ноябрь ойининг охиригача,—дейишди трестнинг план бўлимида,—пландан ташқари 100 минг сўмлик иш бажаришни мўлжалламоқдамиз.

350 МИНГ КИШИГА

Киров номли 3-нон заводининг новвойлари тайёрлаётган турли хил нонлар хуштаъмлиги билан аҳолига манзур бўляпти.

Ишчан коллектив ўтган ойлар планини муддатидан олдин бажариб, пландан ташқари 100 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарганлиги туфайли «Тошкент шаҳар ҳурмат китоби»га ёзилди.

Шу кунларда новвойлар Улуғ Октябрь байрами шарафига бошланган меҳнат вахтасини давом эттириб, кунига 125 тоннадан сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда. Корхонанинг бир кунда тайёрлаган маҳсулоти 350 минг кишининг бир кунлик эҳтиёжини қондиради.

Пешқадам қурувчи Т. Шабурова Пермь қурилиш-монтаж поездининг илғор сувоқчиларидан биридир. Шаҳримизнинг Энгельс кўчасидаги «Марказ-5» микрорайони қурилишида меҳнат қилаётган бу ғайратли аёл ўз топшириқларини 1,5 баравар адо этмоқда.

Суратда: Т. Шабурова.

М. НУРИДДИНОВ фотолари.

Сўз — қардош қурувчиларга

БУНЁДКОРМИЗ

Бинокорман. Касбим фахрли. Одамларга шинам уйлар қуриб бериш, уларда бахтиёр оилаларнинг тотув ва ширин ҳаётини кўриш кимнинг ҳам қалбига қувонч бағишламайди, дейсиз.

Меҳнаткаш қўлларимиз билан бунёд этилган уйларни, уларда ҳаёт нашидасини сураётган оила аъзоларини кўрганимда қалбим қувончларга тўлади.

Қурилган бежирим биноларга кўзи тушганида кўплар бунёдкорлар меҳнатига таҳсинлар айтади. Уларга чин қалбдан ташаккур билдиради. Мен бунга шаҳрингизда неча бор гувоҳ бўлдим.

Зилзиладан қаттиқ зарар кўрган шаҳар марказидаги пастқам уйлар ўрнида қурилиш ишларини кенг кўламда олиб боришга тўғри келди. Қурилиш-монтаж поездимиз коллективи бутун бошлиқ Украина маҳалласини бунёд этди.

Биз одессаликлар ана шу маҳаллада аҳоли учун ҳамма қулайликларга эга бўлган 40 квартирали уйни қуриб бериш вазифасини олганмиз.

Уй қурилишининг бутун ишларини ўзимиз бажардик. Коллективимизнинг 40 дан ортиқ аъзоси жонбозлик кўрсатиб ишлади. Бригаданинг Б. Боев, В. Денисов, А. Павленко, А. Просолов каби пешқадамлари кўпчиликка намуна бўлдилар.

Шаҳар марказидаги Украина маҳалласида бизнинг қурилиш-монтаж поездимиз биринчи бўлиб 40 квартирали уйни пойтахт меҳнаткашларига армуғон этди.

Биз бунёд этган уйга кўчиб кирганларнинг барчасидан фақат миннатдорчилик сўзларини эшитаётирмиз.

Ҳозирги кунда бинокорларимиз шаҳар марказида яна бир 40 квартирали уйни барпо этаётир. Йил охиригача бу уйни ҳам пойтахт меҳнаткашларига туҳфа этишни дилимизга тугиб қўйганмиз.

Ҳ. МУХАММЕДЖОНОВ.
Одесса қурилиш-монтаж поезди комплекс бригадасининг бошлиғи.

Коммунистик меҳнат зарбдори токарь Асқар Мақсудов шаҳримиздаги «Подъёмник» заводи механика цехининг пешқадам ишчиси. 14 йилдан буён мана шу корхонада узлуксиз меҳнат қилиб келаётган бу ишчи мунтазам равишда аъло сифатли махсулот ишлаб чиқариш билан бирга смена ва ойлик топшириқларини 140—150 процентгача адо этади.

Суратда: А. Мақсудов.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ саҳифаларида

⊙ Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллигини байрам қилишда қатнашиб, Москвада меҳмон бўлиб турган Латин Америкаси бир қанча мамлакатлар Коммунистик ва ишчи партияларининг таниқли арбобларидан бир групаси 20 ноябрда Ўзбекистон пойтахти Тошкентга келдилар.

⊙ КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети милиция ходимларини Совет милицияси тузилган куннинг 50 йиллиги билан қизғин қутлайдилар.

⊙ Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Австралия Компартиясининг ва Янги Зеландия социалистик бирлик партиясининг раҳбарлари 20 ноябрда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлдилар ва дўстона суҳбатлашдилар.

ТАСС мухбирлари хабар қиладилар

Жонажон Ватанимиз бўйлаб

БЕШ ЙИЛЛИК — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ЯРОСЛАВЛЬ. Шаҳардаги энг йирик корхона-мотор заводининг барча цех ва участкалари беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажариш учун бошланган мусобақага қўшилди. Моторсозлар дизель двигателлари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик планни 1970 йилнинг 7 ноябрида бажариш мажбуриятини олдилар.

* * *

ПЕТРОЗАВОДСК. Кондопожск Целюлоза-қоғоз комбинатининг коллективи беш йилликни 1970 йилнинг 7 ноябригача бажариш тўғрисида москваликлар бошлаб берган ташаббусни Карелияда биринчи бўлиб қўллаб-қувватлади. Улар йил бошидан бери планга қўшимча суратда тўққиз минг тонна кўп газета қоғози ишлаб чиқардилар. Янги социалистик мажбуриятда айтиладики, комбинат 1968 йилда планга қўшимча суратда беш минг тонна газета қоғози беради.

●

Лимондан иккинчи ҳосил

Озарбайжон субтропикларида лимондан иккинчи марта ҳосил ўзила бошланди. Дастлабки ўнг минглаб хушбўй мева узиб олинди.

Одатда лимондан бир йилда бир марта ҳосил олинади. Лекин Астара хўжаликларида бир йилда икки марта—апрель ва ноябрь ойларида ҳосил йиғиштириб олмоқдалар. Бунга лимон дарахтларини культивация қилиш натижасида эришилди. Пишмай қолган меваларни қишда совуқ урмайди: Ўсимликлар токи билан ўралиб, уларни минерал ўғит билан озиқлантириш ва суғориш давом этади. Натижада апрель ойида биринчи ҳосил йиғиштириб олинади.

«Буревестник» учишга тайёр

ГОРЬКИЙ. Волга дарёчилари Сормово кемасозларидан сув ости қанотлари бўлган янги пассажир кемаси — «Буревестник» турботеплоходини қабул қилиб олдилар. Кема 150 пассажирни ташишга мўлжалланган бўлиб соатига 90 километр тезлик билан юради.

Турботеплоход ияироччилари — горькийлик конструкторлар дарё флотини авиация билан тенгалаштирдилар.

Янги дарё экспресси энг замонавий формада бўлиб, унинг енгил эритмалардан қурилган корпуси юксак даражада мустаҳкамлиги билан ажралиб туради. «Буревестник» Волга дарёсида ва Горький денгизида ўтказилган синовлар вақтида аъло сифатли эканлигини кўрсатди.

✦ ✦ ✦

ЯРИМ МИЛЛИОН СОВЛИҚҚА МЎЛЖАЛЛАНГАН

Қирғизистоннинг энг серўт яйловларида-марказий Тяньшан — Оқсойда қоракуурда ва Ўртасиртда ярим миллион совлиққа мўлжалланган қўйхона қурилди. Бир қанча районларнинг колхоз ва совхозлари узоқ яйловлардаги етмиш жойда хашак майдалайдиган дўрабилка ва бошқа машиналар ўрнатдилар. Яйловларга бир ярим миллион центнер пичан, ем концентрати етказиб берилди.

Қўй боқиш пунктлари қулай жойлардаги совлиқлар яқинида жойлашган бўлиб, қўйхоналар олдида ёғочдан ишланган бостирма ва тош билан ўралган қўтонлар бор. Кучли шамол ва совуқ бўлган вақтда бу ерда бир вақтнинг ўзида бир неча отар сақланиши мумкин.

ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ЯНГИ БОШҚАРМА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг навбатдаги мажлисида шаҳар халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1968—1969 йилларга мўлжалланган план пойиҳалари кўриб чиқилди. Шунингдек район ижроия комитетлари ҳузуридаги маъмурий комиссиялар фаолияти ҳақидаги ҳисоботлар тингланди.

Маҳаллий саноат министрлиги ташкил этилгани муносабати билан шаҳар ижроия комитетининг маҳаллий саноат бошқармаси тузилди. Бу бошқарма шаҳардаги маҳаллий саноат корхоналарига раҳбарлик қилади.

ВИСТАВКАНИНГ ЯНГИ ПАВИЛЬОНИДА

МОСКВА. СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида «Химия саноати» павильони очилди. Ойна ва бетондан ишланган хоналарда 6 мингдан ортиқ экспонат қўйилган. Мамлакатдаги йирик химия корхоналари ва илмий-тадқиқот институтлари бу ерда химия машинасозлиги, пластик массалар ва синтетик толалар ишлаб чиқаришда, нефть химияси ва ўрмончилик химиясида эришилган ютуқларни намойиш қиладилар.

Ҳаракат қилувчи машиналар, макетлар, установкалар, схемалар, тайёр саноат маҳсулотлари ва кенг истеъмол буюмлари химиянинг барча соҳаларида эришилган муваффақиятларни кўрсатиб турибди.

Суратда: полиэтилендан ишланган енглик плёнка ва химия ҳамда озиқ-овқат маҳсулотлари учун қоп тайёрловчи ускуна. Бу машина минутига 40 та қоп тайёрлайди.

В. КУНОВ ва А. СТУЖИН фотоси. (ТАСС).

Яхши гапнинг қаноти

Дарҳақиқат, яхши гапга нима етсин! Москва ва Ленинград саноат корхоналари ишчи-хизматчиларининг беш йиллик топшириқларини Улуғ Октябрь 53 йиллик байрамигача адо этиш юзасидан бошлаган ватанпарварлик ташаббуси шаҳримиз саноат корхоналари ўртасида тобора кенг қулоч ёймоқда.

Улуғ Октябрнинг олтин тўйини меҳнатда катта зафарлар билан кутиб олиб, эндиликда ана шу ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб ишлаётган ишчи-хизматчиларнинг айни кундаги ишларидан қуйида ҳикоя қиламиз.

●

Юрак сўзлари

Тошкент трикотаж фирмаси ишчи-хизматчиларининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида чеварлар юрак сўзларини изҳор қилдилар. Фирма коллективи беш йиллик планни муддатидан олдин адо этиш юзасидан янги социалистик мажбуриятлар олди.

1970 йилнинг ўзидагина юқори сифатли трикотаж маҳсулотларидан 14 миллион донаси аҳолига тортиқ қилинади. Беш йилликнинг қолган уч йилида меҳнат унумдорлигини 5 процент ошириш, тайёрланадиган маҳсулотнинг таннархини бир неча минг сўмга камайтириш, 150 та янги моделларни ўзлаштириш ва бошқа қатор ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш-фирма коллективининг қатъий режасидир.

●

Тракторсозлар марраси

Юбилей йилида яхши меҳнат қилиб, ишлаб чиқаришда муҳим муваффақиятларни қўлга киритаётган трактор-йиғув заводи коллективи ҳам москвалик ва ленинградликларнинг ташаббусларига қўшилишган.

Беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин адо этиб планга қўшимча 3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш — тракторсозларнинг маррасидир.

Корхонанинг ишчи-хизматчилари зиммадаги ўз мажбуриятларини шараф билан бажариш йўлида шу кунларда жонбозлик кўрсатишмоқда.

Ер шари бўйлаб

ТУРМУШ ДАРАЖАСИНИ ПАСАЙТИРИШ ЙЎЛИ

ЛОНДОН. Англия ҳукумати фунт стерлингни 14,3 процент девальвация қилиб, шу тариқа унинг қийматини Америка доллари билан ҳисоблаганда 2,80 доллардан 2,40 долларга тушириш тўғрисида қарор қабул қилди. Ҳукумат Англия валютасининг халқаро миқёсдаги мавқеини сақлаб қолишга, шунингдек мамлакатнинг тўлов балансида доимий тус олган дефицит ҳолатидан қутулиш йўлини топишга интилиб, шу чорани кўрди.

Вильсон ҳукумати девальвация ёрдамига таяниб, Англия молларини чет элларда сотишни кескин равишда кўпайтиришни мўлжалламоқда. Уларни чет элларда кўпроқ сотиш Англияга келадиган валюта миқдорини кўпайтирган бўлур эди. Шу билан бирга Англия ҳукумати ўзининг харажатларини бирмунча қисқартириш, солиқ солиш ва кредит соҳасида бир қанча чоралар кўриш ниятида эканлигини ҳам эълон қилди.

Англия ҳукумати халқаро валюта фондига мурожаат қилиб, ундан 1 миллиард 400 миллион доллар миқдорида янги қарз беришни ҳам илтимос қилди.

Бироқ Англия валютасининг девальвация қилиниши йирик саноат монополияларига гарчи бирмунча манфаат етказиши мумкин бўлса ҳам, аммо бу нарса чет мамлакатлардан сотиб олинадиган молларнинг яъни озиқ-овқат ва хом ашёларнинг нархларини муқаррар, ошириб юбориши натижасида меҳнаткашларга қийин бўлади. (ТАСС).

БЎЛМАГАН «ЮТУҚЛАР» ПРОПАГАНДАСИ

ВАШИНГТОН. АҚШда урушга қарши ҳаракатларни бўғиш ва Америка жамоатчилигининг фикрини ҳукумат фойдасига ўзгартириш мақсадида бошланган навбатдаги пропаганда кампанияси авжга чиқда.

Президент Жонсоннинг Вьетнамдаги сиёсати чиқиб бўлмайдиган боши берк кўчага кириб қолди, деб ҳақли равишда ҳисоблаётган кишиларни Оқ уй бу фикрдан қайтаришга зўр бериб интилмоқда.

Вашингтоннинг расмий доиралари Пентагоннинг Жанубий Вьетнамдаги «ютуқлари»ни ҳар томонлама мақтамоқдалар. АП агентлигининг хабарида айтилишича, ҳукумат доиралари, бу пропаганда кампаниясини президентнинг шахсан ўзи йўллаб турибди, деб ҳисобламоқдалар. Ҳатто бу кампанияга президентнинг ўзи ҳам киришиб кетди. 17 ноябрда ўтказилган ва радио орқали эшиттирилиб, телевидение орқали кўрсатилган матбуот конференциясида ҳам президент АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги «муқаррар муваффақиятлари» тўғрисида батафсил гапирди.

Бироқ, Вьетнамдаги уруш сабабли мамлакатдаги келишмовчилик кучайиб борган сари, деб ёзади агентлик, ғалаба қиламиз, деган ишончни сақлаб қолиш проблемаси тобора қийинлашмоқда. «Уруш миқёсини қисқартириш ва унинг янада кенгайтирилишига йўл қўймаслик йўлида «самарали чоралар кўриш америкаликларнинг истаги бўлиб қолди», деб ёзади «Балтимор сан» газетаси. (ТАСС).

СССР билан Танзания ўртасида маданий ҳамкорлик

ДОРУССАЛОМ. Совет Иттифоқи билан Бирлашган Танзания Республикаси ўртасида маданий ҳамкорлик тўғрисидаги протокол бу ерда имзоланди. Протоколда, жумладан, бу иккала мамлакатнинг бир-бирига турли маданий ва илмий делегациялар, шунингдек студентлар ва аспирантлар юбориб туриши кўзда тутилади. (ТАСС).

ЯНГИ ФАШИСТЛАР ХУРУЖИ

ПАРИЖ. «Юманите» газетасида босилган хабарда айтилишича Франция Коммунистик партиясининг Экс-ан-прованс шаҳридаги (Жанубий Франция) маҳаллий ташкилотига қарши террорчилик ҳаракати қилинган.

Фашист унсурлар қўлда ясалган бомбани шаҳар партия комитети биносининг тагига кўмиб қўйганлар. Бомба портлаб, бинога зарар етказди, Аммо яхшики, одамларга шикаст етгани йўқ.

(ТАСС).

Кечаги хатлар

„Қари билганни пари билмас“

Кечқурун ишдан келсам, ойим билан болаларим телевизор томоша қилиб ўтиришибди. Ҳайрон бўлдим, чунки телевизор бир неча кундан бери бузуқ, товуши чиқарди-ю, экранда ҳеч нарса кўринмасди.

— Уста яна келдими?— сўрадим ойимдан хурсанд бўлиб.

— Устанг ҳам бор бўлсин болам, у тузатолмаган телевизорни неварам иккаламиз тузатдик.

— Ие, қандай қилиб?

— Зерикиб юрагимиз сиқилиб кетди. Ие, бир униаб кўрайлик, дедим-да, мен у ёқ бу ёғини бураган бўлдим, зум ўтмай экран оқарди, кейин Зикрилла уриниб суратини чиқарди.

Телевизор тузалганидан қувондим, лекин шу заҳоти жаҳлим чиқиб чўнтагимдаги бланкани олдим. Буни, Навоий кўчасидаги Октябрь район телевизион ательесидан келган Абдураҳмонов деган уста бир кун аввал ёзиб ташлаб кетган эди. У келиб телевизорнинг орқа-ўнгини кўрган киши бўлди-да «2 та лампасини алмаштириш керак, яна бошқа касали ҳам бор» деб квитанцияга ёзди ва телевизорингизни бу ерда тузатиб бўлмайди, ательега олиб боринг, зора бир иложи топилиб қолса деб, 2 сўмни олиб жўнади. Бунга биз унчалик ажабланмадик. Чунки бундай ҳол биринчи марта бўлаётгани йўқ-да! Бултур ҳам ўша ательедан келган уста худди юқоридаги гапни айтиб, чақириқ учун деб олган пулини чўнтакка уриб, жўнаган эди. Ўшандан кейин телевизоримизни барака топкур укамнинг ўртоғи тузатиб берган эди.

Хуллас, ательедан келган усталарга жуда ҳайрон бўлиб қолдим. Улар хонадонларга телевизорни тузатиш учун эмас, балки чақириқ пулини олиш мақсадида келишармикин? Акс ҳолда улар, кишиларнинг ҳожатини чиқариб, уларнинг телевизорини тузатиб беришган бўларди.

Бундай аҳволга ательенинг раҳбарлари нима дейишаркин? Ёки улар ҳам «Қари билганни пари билмас» деб қўяқолишармикин?

Ш. ҲИКМАТОВ,
Октябрь район Лангар кўча, 5-тупик, 11 уйда яшовчи милиция ходими.

✦ ✦ ✦

Жонбозлар ва беғамлар

Шаҳардаги 1-ёқилғи базаси ходимларининг қўли-қўлига тегмай қолди. Қиш эшик қоқиб келяпти. Аҳолини ёқилғи билан таъминлаш керак.

База коллективи «Янги обод» массиви аҳолисининг ҳолидан тез-тез хабар олиб турибди. Ҳар душанба куни база вакили массивда бўлиб, буюртма қабул қиляпти. Орадан бирор ҳафта ўтиши билан буюртма эгасига етказиб берилмоқда. Шу кунгача мингдан ортиқ хонадон ёқилғи билан таъминланди.

База коллективи ўтган йили ҳам шу массивга ёқилғи карвонини ташкил этиб, 5 минг хонадонлик аҳолини мамнун этган эди.

Машинист Н. Фахрутдинов, шофёрлардан И. Усмонов, Т. Азимов, Н. Черкашин, Я. Бегматов ва бошқалар аҳоли талабини бажаришда жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Аҳоли ҳурматига сазовор бўлаётган база коллективининг меҳнати, ҳаракати айрим ташкилот раҳбарларининг айби билан чиппакка чиқмоқда.

39-автобаза ҳар куни 50 та ағдарма машина ажратиши керак эди. Лекин базага ҳар куни 15—20 та машина кам келади. Бундан ташқари политехника институти, шаҳар соғлиқни сақлаш бошқармаси, 1-ҳаммом ва бошқа ташкилотлар учун ажратилган кўмир тоғ-тоғ бўлиб уюлиб ётибди. 14 минг тонна кўмир эгасига «интизор».

Кўмир бўлса таширмиз, деган боқи беғам раҳбарлар кўмирларини қачон ташиб кетишаркин? Улар ўзларининг беларволиклари билан база омборларини бир неча ойдан бери банд қилишяпти.

Юқорида номлари айтилган ташкилотлар ўз буюртмасига шундай муносабатда бўлишаётган экан, қишга қандай тайёргарлик кўраётганликлари ўз-ўзидан маълум.

Н. ҲАСАНОВ.

✦ ✦ ✦

Асаббузар сотувчи

Театр майдонининг четида бир-бирига қарама-қарши жойлашган иккита мороженое дўкони бор. Бирининг сотувчиси Разинкин. У харидорларга ҳалол хизмат қилиш ўрнига, кўп ҳолларда уларнинг асабига тегади. Разинкин пломбир мороженоесини сотишни жуда яхши кўради.

20 тийин узатиб, пломбир сўрайсиз. Сотувчи мороженоени олдингизга қўяди-да, бошқа ишлар билан «банд» бўлади. Сиз қайтимини сўрасангиз.

— Майдам йўқ,— деган жавобни оласиз.

— Ҳар доим майдангиз бўлмас экан-да!

Айни пайтда мўмай танга-чақалари бўла туриб, индамайди. Разинкин имконияти борича бошқа хил мороженоеларни ҳам ортиғи билан пуллайди. Харидорлар ундан қайтимини ололмаганликлари учун эмас, балки сотувчининг назари пастлигидан асаблари бузилади.

Ҳ. РЎЗИМАТОВ.

Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасида чиройли зардувор сўзана, чопон ва шу каби гулкўрпалар тикилади. Сиз суратда кўриб турган бу гўзал қизлар ҳам ана шу нафис маҳсулотларни ишлаб чиқаришда актив қатнашиб, кунлик смена топшириқларини 130—140 процентга етказиб адо этишмоқда.

Суратда: Марҳамат Пўлатова, Шкура Туробжонова ва Муаттар Мирдадаевалар.

Н. Тўраев фотоси.

ЙЎЛСОЗЛАР

У бугун ҳам тонг билан йўлга чиқади. Оддий йўл... Уфқ томон туташиб кетган равон йўлга тикилишни яхши кўради у.

...Нонушта қилиб бўлгач у гўзал пойтахтимизнинг белини кумуш камар каби ўраб олаётган йўл қурилишига отланади. Меҳнат жабҳасида мастердан қурувчиларнинг бири кўрсатма кутади, бири маслаҳат сўрайди, яна бири эса бевосита участкага бошлаб кетади уни...

Шундай. Мастерга ҳам осон эмас, келгусида автомобиль ғизиллаб ўтиб турадиган равон йўлнинг ҳар бир қаричи учун жавоб беради у. Шунинг учун севган касби йўлсозликда елиб югуради, ҳар доим ҳар бир ишга ўзи бош-қош бўлади.

Алиса Филипповна Алексенко 1959 йили Душанбадаги автомобиль йўллари техникумини тугатибоқ, йўл қурилишига ишга келди. У Тожикистоннинг тоғли районларида транспортнинг қатнови учун қулай йўллар қуришга киришиб кетди. Айниқса, у Душанба-Қўрғонтепа магистралини кенгайтиришда техникумда олган назарий билимларини ишга солди. Бу ерда олов қалб комсомол аъзоси Алиса етти йилга яқин ишлаб, оддий йўл қурувчиликдан мастерлик лавозимига кўтарилди.

Беш йилликнинг биринчи йилидан бошлаб эса Тошкент автомобиль айланма йўли қурилишида ишлаяпти. Бу ерга қалб даъвати, комсомол йўлланмаси билан ишга келган. Мастер Алиса Филипповна бу улкан объектда ва ўзининг бу ерда ишлаётганидан жуда мамнун.

— Мен, — дейди Алиса Филипповна, — ана шу муҳим объектда меҳнат қилаётганимдан чексиз қувонаман. Мен ишлаётган бу объектда комсомоллар шижоаткор ёшликнинг ажойиб намуналарини кўрсатиб меҳнат қилишяпти.

Ёшларимизнинг ғайрати зўр, — гапга аралашди шу йўл қурилиш тресги комсомол ташкилоти секретари Зинаида Пискунова. — Улар улкан ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Айланма йўлнинг 26,3 километри қўлдан чиқди. Бу Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига катта армуғон бўлди. Йўлнинг қолган иккинчи томони ҳам тугалланай деб қолди.

Бу ерда 90-қурилиш-монтаж бошқармаси 851, 896, 855, 915-қурилиш бошқармаси ва 46-автобаза коллективлари ишлаяпти. Ўзаро мусобақада 915-қурилиш бошқармасининг Андрей Иванович Ким бошлиқ участкаси қурувчилари ғолиблик қилди. Айниқса, мастер Алиса Филипповнанинг тиниб-тинчимай меҳнат қилиши мақтовга сазовор.

Шу участка коллективи социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, Тошкент йўл қурилиш трестининг кўчма Қизил байроғини ҳамда СССР Транспорт министрлигининг мукофотини олди. Бунда эса А. Ф. Алексенконинг алоҳида ҳиссаси бор.

Грейдерчилардан Курк, Песков ва Еринлар эса шахсий мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Уларга қиммат баҳо буюмлар берилди.

К. НОРМАТОВ.

МАЖБУРИЯТ, МАСЪУЛИЯТ, ИНТИЛИШ

Тошкент экскаватор заводи партия комитетининг секретари Е. И. Неверов ҳикоя қилади:

Заводимиз коллективи пойтахтимизнинг машъал корхоналари қатори беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин— 1970 йилнинг 7 ноябригача тўла бажариш юзасидан қизғин кураш бошлади.

Одамлардаги бу кўтаринкилик, аҳиллик ва уюшқоқликнинг манбаи нимада? Бу юксак мажбуриятни қабул қилишда биз нималарга таяндик? Мен ана шулар тўғрисида ҳикоя қилмоқчиман.

Социалистик мусобақани — ютуқлар гарови дейишади. Чиндан ҳам мусобақа рақобат эмас, балки, ўзаро баҳслашиб ишлашга аҳд қилган томонларни бир-бирига яқинлаштирадиган, уларнинг имкониятларини юзага чиқарадиган, ютуғини ҳам, камчилигини ҳам баҳам кўришга ундайдиган, одамларнинг меҳнат активлигини, иш унумдорлигини оширадиган омилдир. Социалистик мусобақа унинг шартлари — мажбурият қабул қилинишидан бошланади. Ҳар бир коллектив, ҳар бир киши ўзи имзо чеккан мажбурияти учун юксак масъулият ҳис қилади. Ким ўзарга қўл олишган дўстлари олдида, партия ва халқ олдида сўбутсиз бўлиб қолмаслик учун уни шараф билан бажаришга тинмай интилади.

Умумхалқ олдида берилган сўзнинг масъулият ҳисси пайдо қилган бу оммавий интилиш қанчалик ажойиб самаралар беришини Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига олиб борилган мусобақа якунида ўз тажрибамизда яна бир бор кўрдик.

Йил бошиданоқ Совет давлатининг шонли санаси шарафига бошланган мусобақа шартларини бажариш учун кураш қизғин тус олдирилди. Завод партия комитети касаба союз ташкилоти ҳамда маъмурият билан ҳамкорликда бу курашни янада авж олдириш тадбирларини белгилади. Бунинг учун ўз мажбуриятларини тўла бажариб, ҳар томонлама намунали натижаларни қўлга киритган коллективларга «Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги», коммунистик меҳнат бригадаси ва зарбдори фахрий номлари берилиши эълон қилинди. Бригадалар, цехлар, участкалар ва алоҳида ишчилар ўртасида кўчма вимпеллар таъсис этилиб, ойлик мусобақа якунига қараб бериб борилди.

Эришилган энг ажойиб натижалардан бири одамларнинг меҳнатга муносабати ўзгарганлигида бўлди, десам хато қилмайман. Коллективимизнинг ҳар бир аъзоси ўз коллективи олдидаги, ватан ва халқ олдидаги гражданлик бурчини чуқур тушуниб, онгли меҳнат қилди. Ишчилар ҳар бир детални ўз шахсий нарсасидек авайлаб ишлайдиган, хом ашё ва энергия воситаларидан тежаб-тергаб фойдаланадиган бўлиб қолишди.

Социалистик мусобақа жараёнида янги киши тарбияланиб, вояга етади деган гап ҳақ эканлиги коллективимизнинг маънавий камолоти туфайли эришган мана бу натижаларда ойдин кўриняпти.

Ўн ойлик план ва юбилей шарафига олинган мажбурият шартлари барча турлари бўйича ошиғи билан адо этилди. 1966 йилда 106 та экскаватор ишлаб чиқарган эдик. Бу миқдордан ҳозирнинг ўзидаёқ ўзиб кетдик. Йил охиригача бу сонни 170 тага етказамиз.

Шуниси айниқса муҳимки, мазкур кўрсаткичларга ишчи кучи кўпаймаган ҳолда, фақат меҳнат унумдорлигининг оширилиши туфайли эришилди.

Тежамкорлик ва иқтисод комиссияси айниқса зўр иш олиб борди. Бу комсомол ишида фақат унинг аъзоларигина эмас, бутун коллектив иштирок этди дейиш мумкин. Шунинг учун ҳам иқтисод ва тежамкорлик соҳасидаги самаралар баракали бўлди. 94 тонна қора металл, 4,5 тонна бронза, 16 тонна пўлат 1 миллион киловатт-соат электр энергияси! — мана тежамкорлик натижаси.

Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига «ёшларнинг ижоди ва изланиши», шиори остида кўрик-конкурс ўтказган эдик. Унда заводимизнинг кўплаб рационализатор ва ихтирочилари ўз ижодлари билан қатнашдилар.

Юбилей йилида рационализаторларимиз ва ихтирочиларимиз ҳар қачонгидан кўп янгиликлар яратдилар. Улардан келган самаралар ҳар доимгидан юксак бўлди.

КПСС аъзоси, инженер технолог Тамара Феклина киритган таклиф йилига 14 тонна қора металлни тежаб қолиш имкониятини беради.

Коммунист В. И. Авдонин—ёш ижодкор. У бронза винеци қуйиш технологиясини ўзгартишни таклиф қилди. Биргина шу таклифнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши 3 тонна бронзани ёки йилига 1010 сўм маблағни иқтисод қилиб қолишга йўл очди.

Метал конструкциялари цехида илгарилари чиқинди металларнинг ҳаммаси зое кетарди. Цех технологи коммунист С. Шлехт цех бошлиғининг ўринбосари КПСС аъзоси Н. Вайсман билан ҳамкорликда ана шу чиқиндилардан деталлар тайёрлаш имкониятини топишди. Натижа шунга олиб келдики, эндиликда бу ерда бир килограмм ҳам металл зое бўлмаяпти. Уларнинг янги таклифи йилига 4 тонна металлни тежаб қолиш имкониятини яратди.

Ўртоқ Н. Вайсман бу билан чегараланиб қолмади. У бошқа цех ва участкалардаги чиқинди металларни ҳам ишлатиш йўлларини излаб топди. Бу таклиф туфайли йил сайин 30 тонна металл тежаб қолинадиган бўлди.

Улуғ Октябрнинг шонли санаси нишонланиши олдидан социалистик мусобақа натижалари эълон қилинди. Заводимиз Ўзбекистон КП шаҳар комитети, шаҳар ижроия комитети ва касаба союзлари область советининг эсдалик байроғи билан тақдирланди. Заводимиз шаҳар ва областнинг Фахрий китоблари ҳамда шаҳар ҳурмат тахтасидан муносиб ўрин олди. Ўнта бригадага «Октябрь 50 йиллиги» унвони берилди. Коллективимизнинг 4 аъзоси СССР қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлигининг «Социалистик мусобақа аълочиси» нишони билан тақдирланди. Қуюв цехининг пўлат эритувчиси коммунист Д. Кривенко, аниқ қуйиш цехи бошлиғининг ўринбосари В. Пешчанский шулар жумласидандир.

Партия турмуши

Ишчиларнинг онги мусобақа жараёнида тубдан ўсиб бораётганлигини заводимизда партия сафларининг ўсишида ҳам яққол кўриш мумкин. Шу йилнинг ўтган ойларида илғор ишчилардан 17 киши КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинди.

Завод партия ташкилоти ҳисобидаги 216 коммунист беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун олиб борилаётган курашда авангардлик қилмоқда. Улар ишдаги, турмушдаги, жамоатчилик орасидаги ўз намуналари, шахсий ташаббускорликлари билан оммани янги зафарларга дадил етакламоқдалар.

Коллективимиз беш йиллик топшириғини Улуғ Октябрнинг 53 йиллиги байрамига тўла адо этиб, пландан ташқари 2 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилди.

Беш йилликнинг қолган уч йили заводимиз тарихида ишлаб чиқаришнинг тубдан ривожланиши, янги машиналар ва деталлар ишлаб чиқаришнинг ўзлаштирилиши йиллари бўлади. 1968 йилда такомиллашган «Э—304В» экскаваторларини оммавий ишлаб чиқариш бошланади.

1970 йилда комплекс механизациялашган металл конструкциялари цехи иш бошлайди. Ўша даврга бориб заводимизнинг 10 минг квадрат метрли бош корпуси қуриб бўлинади ва корхона реконструкцияси тугалланади.

Маъмурият, касаба союз ташкилоти ишчиларга зарур қулайликлар яратиш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоқда. Келгуси йил 150 ўринли пионер лагери ва Чимёнда туристик база қурилиши ва 80 квартирали турар жой ишга туширилиши ана шу ғамхўрликнинг намунасидир.

Ҳозир ҳар бир ишчи ва хизматчи, инженер ҳамда техник ўз иш постида байрам олди мусобақасида эришилган суръатларни мустаҳкамлаш, беш йилликни муддатидан олдин бажариш юзасидан қабул қилинган мажбуриятларни шараф билан бажариш учун қизғин ижодий меҳнат қилмоқда. 71 коммунист, 100 га яқин комсомол аъзоси ёки жами 804 ишчи коммунистик меҳнат номини олиш учун курашда иштирок этмоқда.

Шу йилнинг тўққиз ойида 160 та таклиф киритиб, уларнинг 112 тасини ишлаб чиқаришга жорий этишга эришган ва корхонамизга 36 минг сўм фойда келтирган келажак разведкачиларимиз ҳам ўзларига аниқ марралар белгилаб олишди. Макс Иванович Понамарёв раҳбарлигида иш олиб бораётган рационализаторлик ва ихтирочилик бюроси ишида 125 ижодкор ўз изланишларини давом эттирмоқда.

Зиммага олган шарафли мажбуриятлар коллективимизга катта масъулият юклайди. Масъулият эса бизни янада ғайрат билан меҳнат қилишга даъват этмоқда. Беш йилликнинг қолган йиллари фақат меҳнат зафарларигина эмас, бебаҳо маънавий зафарлар ҳам беражаги шубҳасиздир.

БРИГАДИР МАМНУН

Бундан икки йил муқаддам Чопон ота оддий қишлоқ эди. Ҳозир бу ерда осмонўпар бинолар тобора кўпайиб бормоқда. Чопон ота массивини гўзаллаштиришда Февзи Аметов бошчилик қилаётган бригада қурувчиларининг ҳам ҳиссаси катта.

Бухоро газ қурилиши бошқармасига қарашли бу бригада бинокорлари кунлик нормаларини 120 процентга етказиб бажаришяпти. Улар шу кунларда қураётган турар-жой биноси беш қаватли бўлиб, 80 квартирадан иборат. Бинокорлар ҳозир учинчи қаватни тиклашмоқда. Бу бригадада турли миллат вакиллари меҳнат қилишяпти.

— Мана бу йигит,— дейди бригадир Аметов, матрос майкали, кенг гавдали Владимирни кўрсатиб Москвадан келган. Тажрибали ғишт терувчи. Бригадамизда Владимирга ўхшаш қалби оловлар анчагина. Тошкентлик бинокорлардан Л. Кузнецова, Й. Ҳикматовлар шулар жумласидан. Улар кунлик нормаларини доимо ортиғи билан адо этишади. Шу туфайли қурилиш суръати тезлашяпти.

Бригадир устидан бетон қуйилиши керак бўлган арматурани кўздан кечирар экан иш шундай кетаверса, декабргача бинони қўлдан чиқаришимиз аниқ, деб қўйди.

Ҳа, бригаданинг аҳил аъзолари бу ишни ҳам дўндиришади. Чунки, уларнинг меҳнати шундан дарак бериб турибди.

С. ОСТАНОВ.

Тошкент пластмасса маҳсулотлари заводининг коллективи шу корхона термопластика цехининг пешқадам ишчиси қуювчи-прессчи Ф. Ермаков номини ҳурмат билан тилга олади. Илғор ишчи Фёдор Ермаков ҳақиқатда ҳам мақтовга сазовор ишчидир. У шу корхонада 13 йилдан буён ҳалол меҳнат қилиб, ўзининг бой тажрибасини ёш ишчилар билан ўртоқлашади. Бу пешқадам ишчи ҳозир 1968 йил ҳисобига меҳнат қилаётир.

М. Нуриддинов фотоси.

«ЛЬВОВ» СИСТЕМАСИ СИНАБ БЎЛИНДИ

Львов телевизор заводида ишлаб чиқаришни автоматик бошқариш системасининг биринчи навбати саноат синовидан муваффақиятли ўтиб, фойдаланишга топширилди. Бу «Львов» системасининг жорий қилиниши ишлаб чиқариш умумий самарадорлигини оширишга, цехлар иш планларини оператив мувофиқлаштириш ҳисобига корхонадаги асосий цехларнинг иш маромини яхшилашга имкон берди.

Заводда 1967 йилда 1 миллион сўмлик ортиқча маҳсулот ишлаб чиқариш имконияти борлиги равшан бўлди. «Львов» системасининг жорий қилиниши муносабати билан 1968 йилда ишлаб чиқариш плани 5 процент оширилажагини экономистлар ҳисоблаб чиқдилар.

Завод мутахассисларининг Украина Фанлар академияси кибернетика институти коллективи билан бирга яратган автоматлаштирилган системасига кўплаб ишлаб чиқарилаётган «Минск-22» универсал ҳисоблаш машинаси асос қилиб олинди. Машинага алоқа каналлари орқали дистанцион боғланган автоматик ва ярим автоматик датчиклар ёрдамида оператив ишлаб чиқариш ахбороти тўпланади.

НАҚҚОШ

Навоий номли катта академик опера ва балет театри биноси зилзиладан анча шикастланган эди. Театр биносини реставрация қилиш ишига СССР рассомлар союзининг аъзоси, кекса уста Маҳмуд ота Усмонов таклиф қилинди. Дарҳол рассомлар союзига қарашли усталар фондининг ганч ўймакорлиги бўйича мутахассислари, отанинг шогирдлари бу ишга жалб қилинди.

Театрнинг қадимги анъаналар бўйича ўткир дид, зўр маҳорат билан ишланган безакларини асли ҳолига келтиришга уринаётган, бино жароҳатларига «малҳам» қўяётган кишилар орасида эндигина 17 баҳорни кўрган Зиёвиддин ҳам бор эди. У 5 йил ичида тўгаракда ўрганган ҳунарларини ишга солди. Қўли гул бу йигитнинг санъатига кўпчилик қойил қолди...

Ҳа, чиндан ҳам орзуга айб йўқ, дейишади. Болалик, ёшликда ҳар ким турли орзу-ўй билан яшайди. Зеро чинакам истак ва орзу кишини ҳамиша илгари етаклайди.

Зиёвиддинда ҳам худди шундай бўлганди. 1-ўрта мактабнинг еттинчи синфида ўқиб юрган пайтларидаёқ кўнглида келгусида уста ўймакор-наққош бўлиб етишиш иштиёқи туғилди. Ана шу ҳавас ва иштиёқ Зиёвиддинни В. И. Ленин номидаги пионер ва ўқувчилар саройига етаклади. Бу ерда у кекса уста Маҳмуд ота Усмонов раҳбарлигида ганч ўймакорлиги тўгараги машғулотларида иштирок эта бошлади.

Тўгаракка янгигина келиб қўшилган, қотмадан келган боланинг касб ўрганишга бўлган муҳаббатини кўрган Маҳмуд ота унга асбоблар билан «муомала» қилиш тўғрисида, уларнинг турлари ҳақида обдон тушунтирди, ўймакорлик ҳамда наққошликнинг бутун сир-асрорини батафсил ўргатишга ҳаракат қилди.

Ўқувли Зиёвиддин ҳам ўз устозининг ҳар бир ўгитини жон қулоғи билан тинглар, уни амалда қўллашга интиларди. Шу тарзда кунларни қувиб кунлар ўтди...

Синчков ва ўткир зеҳнли Зиёвиддин эса қисқа давр ичида ганч ўймакорлиги бўйича бажариладиган кўпгина ишларни ўзлаштириб олди. Зиёвиддиннинг алебастрдан ясаган пахта шаклидаги лампочка, рамка, қандил ва бошқа буюмлари эса тўгарак қатнашчиларининг кўргазмасида яхши баҳо олди.

Ниҳоят тўгарак кучоғидаги илк ўрганиш даври охирлади. Беш йил ичида машғулотларга актив қатнашган ва ўз ишлари билан тенгқурлари орасида танилган Зиёвиддин Юсуповга тўгаракнинг имтиёзли гувоҳномаси берилди.

Мана, ўшанга ҳам кўп бўлганича йўқ. Лекин шунга қарамай Зиёвиддин кўпгина бинолар қурилишига катта ҳисса қўшди. Унинг нақшлари бино чиройига чирой беряпти. Юбилей йилида эса Маҳмуд отанинг ҳамма шогирдлари сингари З. Юсупов ҳам В. И. Ленин номли майдондаги маъмурий бино қурилишида меҳнат қилди. Улар бинонинг юқори қаватидаги каттагина мажлислар залини сифатли қўлдан чиқаришди.

Бу бино эндиликда битди ҳисоб. Маҳмуд отанинг ўғиллари — Зоҳид Усмонов, Мирзоҳид Усмонов ва унинг муносиб ўринбосарлари — Тоҳир Қосимов, Абдураҳмон Султонов ҳамда Ғиёс Иброҳимов сингари ҳамкасблари қатори Зиёвиддин ҳам бугунги кунда ўз меҳнат самарасини кўриб қувонади.

Ҳа, у қувонса бўлади. Чунки, Зиёвиддиннинг орзулари амалга ошаяпти.

Кундуз кунлари меҳнат қилиб, биноларга кўрк бағишлаётган З. Юсупов, кечқурунлари Тошкент политехника институти архитектура факультетида сабоқ оляпти. Унинг мақсади келгусида инженер-архитектор бўлиб етишишдир.

М. ТУРОБОВ.

СУРАТДА: Зиёвиддин Юсупов иш устида.

И. Медведев фотоси.

Ер шаридан

ХАЛҚАРО ФЕЛЬЕТОН

ҚАЙТМАС ШАРПАЛАР

Баъзан эса бундай шарпалар абадий барҳам бўлиш учун кўзга чалиниб ҳам қоладилар...

Октябрь кунларининг бирида Британия империясининг анчагина орденлари билан тақдирланган истеъфодаги майори Алли такси шофёрига Лондоннинг машҳур «Ройял» кафесига уч квартал етмасдан тўхташни буюрди.

У шофёрга кира ҳақини тўлагандан кейин «Ройял»га томон пиёда кетди. Заргарлик ва бошқа магазинларнинг ойнадек ярқираб турган витриналари олдида тўхтаб-тўхтаб, шубҳали кишиларни кам-камдан ўрганиб, шошилмай юриб бораверди.

Майор ўз орқасидан «дум» келмаётганига қаноат ҳосил қилгач, охирги марта атрофига аланглади-да, лип этиб подъездга кириб кетди.

— 1919 йилнинг 3 декабрида клубимиз аъзолари биринчи марта шу ерга тўплангандa, бизга қандай таомлар тайёрлаб беришганини эслай оласизми, қадрдоним, — деди у овозини пасайтиб, бундан 48 йил илгари клуб аъзоларига официант бўлиб хизмат қила бошлаган кафе хизматчисига.

— Жуда яхши эсимда сэр! Дудлантирилган чўчқа гўшти билан қаймоқ, қўзиқорин билан олабуға балиғи, кабоб қилинган қирғовул билан сирти қирсиллайдиган олма сомсаси берилган, устидан эски вино ичилган эди.

— Эсингга балли-ей, Живз! Ҳайронман биз нима учун сизни ўз вақтида разведкамизга олмадик экан? Хуллас сиз бугун ҳам худди ўшанақа таомларни тайёрлатиб келтиринг!

— Хўп, сэр! Мен яна ўша айрим хонадаги столни тузатаман, неча кишилик бўлсин сэр?

— Биз тўртовгина қолдик, Живз,— деб жавоб берди Алли, —Лекин бир меҳмонимиз ҳам бор. Беш кишига тайёрлатавер...

«Боло» клубининг аъзолари «Ройял»га эски тартиб-қоидаларга мувофиқ ҳеч кимга сездирмай тўпланишди. Таксилар бир неча квартал нарида тўхтатилди. Аммо майор Алли эҳтиёткорлигига ўхшамаган эҳтиёткорликлар қилинди.

Ниҳоят жамоат жам бўлди. Аммо ҳали ҳеч ким стол атрофига ўлтирмаган эди. Биз шу орада улар билан танишиб олсак маъқул бўларди. Чунки улар стол атрофини эгаллашиб, қадаҳлар кўтаришгач, бунинг учун вақт қолмайди.

Шундай қилиб Лондонда чиқаётган «Санди таймс» газетасининг хабар қилганидек, 1967 йилнинг 22 октябрида «Ройял» кафесида «Боло» клуби («Большевикларни йўқотиш клуби») нинг аъзолари тўпланишди. Бу клубни 1919 йилнинг декабрида Англиянинг «Сис» разведкаси ва «Ми-5» контрразведкасининг расмий ходимлари тузган эдилар.

Рост, — деб ёзади «Санди таймс», — бу клуб «Расмий характерда» эмас эди. Лекин унинг ҳамма аъзолари жаноб олийлари ҳукуматидан маош олиб турар эдилар.

Айрим хонада бизга таниш бўлган истеъфодаги майор, газетанинг ёзишича «Революция вақтида Британиянинг Россиядаги махфий хизматига бошчилик қилган» Стефан Алли, биринчи жаҳон уруши вақтида русларга қарши (яъни ўз иттифоқчиларига қарши) иш олиб борган» бригада генерали Жорж Хилл тўпланишди.

1905-1918 йилларда Россияда Британия консулхонасида хизмат қилган «Муқаддас Георг» орденларининг кавалери Жон Пиктон Бэгге ва бригада генерали, Хиллнинг ёрдамчиси, 1918 йилда руслар томонидан қамалган истеъфодаги капитан А. Ф. Хилл ҳам шу ерда эдилар.

Ниҳоят сэр Роберт Брюс Локкартнинг қайғули хотираси бўлиб қолган ўғли, ҳали яқиндагина Лондонда нашр этилган «Жосуслар пешвози» китобининг автори Робин Брюс Локкарт шу зиёфат мажлисининг фахрий раиси сифатида қатнашаётган эди. У ўз китобида Жосус Сидней Рейлини ва «Боло» клубининг бошқа аъзоларини «абадийлаштирган»...

Бригада генерали Хилл бу ердагилар орасида катта унвонли бўлганлигидан қадаҳ кўтариш учун биринчи бўлиб сўз олди:

— Жентельменлар, мен бу анъанали қадаҳни у ёки бу сабабларга кўра тангримиз белгилаган вақтдан илгарироқ ҳаётдан кетган клубимиз аъзоларининг ёрқин хотираси учун кўтармоқчиман.

Мен айниқса унутилмас сэримиз Роберт Брюс Локкарт ва унинг истеъдодли ёрдамчиси, жосусларнинг чинакам устаси Сидней Рейли учун ичмоқчиман. Киммачи Сидней «Боло» клубининг муносиб аъзоси эди. У большевикларни йўқотиш ҳақида эҳтирос билан ўйларди. У бунинг учун ҳамма ишни қилганини худо кўриб турибди. Аммо, афсуски, ҳаммаси аксига кетди. Большевиклар унинг ўзини йўқ қилиб юборишди. Локкарт фитнаси тормор қилингандан кейин биринчи марта Сидней руҳоний кийимида Россиядан қочиб кетишга муваффақ бўлган эди. Бу қочиш унинг планига кирмаган эди, албатта. Эсингизда бўлса керак, бу планга мувофиқ Локкарт ва Рейли тайёрлаётган Москва контрреволюцион қўзғолони кунида (бу қўзғолон 1918 йилнинг 28 августида бўлиши керак эди) Сидней рус оқгвардиячилар отрядига бошчилик қилиши, Бутун Россия Ижроия Комитетининг Катта театрда бўлаётган мажлисига бостириб кириши, саҳнага чиқиб, большевикларнинг раҳбарларини қамаши, ўша ернинг ўзида Ленинни ўлдириши керак эди. Бутун ишни Болтиқ соҳилларининг туб жой кишиларидан тузилган латиш ўқчилари ва уларнинг командири Берзин бажариши керак эди. Рейли ва Локкарт бу латишларни сотиб олганликларига тўла ишонган эдилар. Ҳамма иш пучга чиқди-кетди, унутилмас Сидней эса бу гал Россиядан зўрға қочиб кутилди.

Клуб аъзолари оғир хўрсинишиб, Локкарт ва Рейлининг ёрқин хотираси учун ичишди.

Эски жосуслар ўз хотираларини ўртоқлашиб, узоқ ўлтиришди. Поль Люкс учун, Дэвисон учун ва «Боло»нинг бизнинг кунларимизгача яшамаган» бошқа аъзолари хотираси учун қадаҳ кўтардилар.

Бригада генерали сўзланган нутқларни якунлади.

— Бизлар Каледин ва Юденични, Врангель ва Корниловни, сэр ва оқгвардиячиларни қўллаб-қувватладик. Большевикларга қарши курашмоқ ва уларни йўқотиб юбормоқ учун Россияга энг яхши жосусларимизни юбордик, умид боғлаб бўлмайдиган иш учун кўплаб миллион фунт маблағларни сарфладик, кўп кишиларимизни қурбон қилдик. Русларчи? Руслар ой ва Венерага ўз визит карточкаларини юбордилар ҳамда ярим асрлик юбилейларини байрам қилдилар. Буларнинг ҳаммаси нимани кўрсатиб турибди. Эндиликда клубимизни сақлаб туришнинг ҳожати бормикан? Ҳожати йўқ деб ўйлайман...

Энди биз ушбу фельетон учун баъзи фактлари олинган «Санди таймс» мақоласининг қуйидаги сўзлар билан тугаганини қўшиб қўйишимиз керак:

«Боло» клуби аъзоларидан озгинаси тирик юрибди ва уларнинг бундан кейин қачон бўлса ҳам бир жойга тўпланиши амри маҳол. Бу уларниг чўнтаклари учун ҳам зарарли, шубҳасиз.

1919 йилда улар ўтказган ана шундай зиёфат ўлтириши ҳар бири учун етти шиллингга тушган эди. Ўтган хафтада ўтказган зиёфатлари эса ҳар бири учун икки фун-у ўн беш шиллингга тушди».

Н. БОРОДИН,
АПН шарҳчиси.

СИЁСИЙ БЕЗОРИЛИК

Мексика жамоатчилиги фашистлар кайфиятидаги безориларнинг ҳатти-ҳаракатидан ғазабланмоқда. Улар «Ориентасьон» театрида Миган Террининг Америка ҳукуматининг Вьетнамдаги сиёсатини қаттиқ танқид қилувчи ҳамда АҚШ ҳарбийларининг шу мамлакатдаги ваҳшийларча жиноятларига қарши норозилик билдирувчи «Въетрок» спектакли кўрсатилаётганда театрга ҳужум қилганлар.

20 га яқин безори олдиндан сотиб олинган билетларга мувофиқ, томоша залининг олдинги қаторларида ўтиришган, томоша ўртасида сигнал берилиши биланоқ улар саҳнага чиқиб, актёрларни дўппослай бошладилар. Муштлашиш қонли жангга айланиб кетгач, томошабинлар актёрларга ёрдамга келишди. Бироқ безорилар чироқни ўчириб қоронғиликда қочиб қолишди. Театрдан чиқаверишда уларни мотори ўчирилмаган машиналар кутиб турарди.

Полициячилар тергов олиб бормоқда. Лекин жамоатчилик ва матбуот айбдорларнинг ким эканлигини аниқ айтмоқда. Улар аллақачонлардан буён Америка манфаатларига хизмат қилаётган реакцион студентлар ташкилоти Муронинг аъзоларидир. Улар прогрессив газеталарга ҳужум қилганлар. Маданий алоқалар Мексикарус институтига қарши террорчилик ишларида қатнашганлар, Куба элчихонасига ҳужум қилишда ҳам уларнинг қўли бор.

Бироқ безорилар ўз мақсадларига тўла эриша олмадилар. Спектакль давом эттирилди, юзлари кўкарган актёрлар саҳнага чиққанда, томошабинлар уларни узоқ олқишладилар. Бирорта ҳам томошабин залдан чиқиб кетмади. Постановка режиссёри Лопес Миранау қўллаб-қувватлаганликлари учун томошабинларга қизғин миннатдорчилик билдириб, бундай деди: «Томошабинларга қачонгача зарур бўлса, спектакль ўшангача саҳнада кўрсатилаверади, Американинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши норозилик билдириш ҳуқуқимизни биздан ҳеч ким тортиб ололмайди.

Н. ЛАРИН.
(АПН)

Вашингтон. АҚШ полицияси Америкадаги тинчлик курашчиларига қарши кўздан ёш оқизувчи газ, автомат, милтиқ ишлатсалар ҳам уларнинг ҳукуматни агрессив ва зўравонлик сиёсатига қарши, намойишларини бостира олмаяптилар.

ЮПИ — ТАСС фотоси.

ТАРИХ СОЛНОМАСИ

Тошкентнинг гўзал жойларидан бири Куйбишев ва Хоразм кўчалари туташган бурчакда уч қаватли бино бор. Бу бино XIX аср архитектура ёдгорлиги бўлса ҳам, ўзининг солномаси билан тарихий аҳамиятга эга. Гражданлар уруши йилларида (1919 йил ноябридан 1920 йил сентябригача) В. И. Ленин томонидан юборилган Туркистон комиссияси шу бинода ишлаган. Турк комиссияси составида атоқли партия ва совет арбоблари М. В. Фрунзе. В. В. Куйбишев. Я. Э. Рудзутак ва бошқалар бор эди. Бу воқеаларни эслатувчи мемориал тахта бино олдига ўрнатилган. Ана шу бинода Ўзбекистон халқлари тарихи музейи жойлашган. Музей яқинда очилди.

Туркистонда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси, гражданлар уруши ва Ўзбекистон республикасининг ташкил этилишига доир экспонатлар қўйилган зал мазмун ва ғоявий жиҳатдан анча бойитилди. Экспозицияни безашда катталаштирилган фотографиялар, турли ҳужжатларнинг асл нусхалари, гражданлар уруши даври плакатлари кенг намойиш этилмоқда. Томошабин В. И. Лениннинг ижодий ва ташкилотчилик фаолияти, тарих ижодкори — халқ, давлат арбоблари Манжара, А. Икромов, Я. Э. Рудзутак, Ш. З. Элиава, Т. Рисқулов. Ф. Хўжаев кабиларнинг фаолиятига оид янги-янги материаллар билан танишади.

Экспонатларда Ўзбекистонда хотин-қизларни жаҳолатдан озод қилиш учун курашнинг қийинчилик ва машаққатлари ҳам равшан акс этган. Хотин-қизларнинг бахт ва озодлик учун кураши ва бугунги порлоқ ҳаёти ҳужжатлар, фото ва расмлар, моддий ёдгорликлар воситасида ҳаяжонли тасвирланган.

Музей залларига киравериш. «Тинчлик ва дўстлик учун» деб аталган тематик бўлим ҳам эътиборингизни тортади. Бу зал тинчлик ва дўстлик рамзи — кабутар ушлаган болани кўтарган аёл ҳайкали билан мазмунлидир. Унда Ўзбекистоннинг жаҳондаги ўнлаб мамлакат билан иқтисодий ва маданий алоқа қилаётгани, халқаро учрашувлардаги иштироки ҳақидаги материаллар билан кенг танишасиз.

«Ўзбекистон Улуғ Ватан уруши йилларида» зали оғир ва шиддатли кунлар ҳақида, ўзбек халқининг мамлакат мудофаасига қўшган муносиб ҳиссаси ҳақида ҳикоя қилади. 1945 йил март ойида ўзбек халқининг содиқ фарзанди генерал-майор Собир Раҳимов Данциг шаҳрида қаҳрамонона ҳалок бўлди. Ёруғ нур порлаётган жовонда бу қаҳрамоннинг кийимлари, фронтдаги буюмлари Данцигдан ҳоки билан келтирилган шапкаси ва қиличи бор.

Янги экспозицияда ўзбек халқининг ажойиб фарзанди буюк астроном Мирзо Улуғбек, давлат арбоблари Йўлдош Охунбобоев ва Усмон Юсупов, ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, академик, композитор Юнус Ражабий, республикамизнинг таниқли олими, давлат арбоби Ҳабиб Абдуллаев ва бошқаларнинг фаолиятига бағишланган мемориал бурчаклар мавжуд.

Музей экспозицияси 2000 квадрат метр майдонни эгаллаган. 45 зал ташкил этилди. Бинонинг иккинчи қаватида Ўзбекистон халқларининг ибтидоий жамоа, қулдорлик ва феодал тузуми даври, Туркистоннинг Россияга қўшилиши, Ўрта Осиёда капитализмнинг вужудга келиши, Туркистондаги революцион ҳаракат каби масалалар акс этган.

Муборак йилда эшиклари очилган тарих музейига марҳамат.

Н. СОДИҚОВА,
Музей директори, тарих фанлари кандидати.

Янги шеърлар

ҲАҚИҚАТ

Қуёш юзин тўсди-ю
булут,
Одамлардан яширмоқ
бўлди.
Лекин бунга етмади
қурби,
Тарқаб кетди —
тентираб ўлди.
Шу қуёшга ўхшар
ҳақиқат,
Қуёш каби олам
гултожи
Соя ташлаш
мумкиндир, аммо—
Яширмоқнинг йўқдир
иложи.

С. ҲОЖИБОЕВ,
ТошДУ студенти.

АЛЛА

Алла айтиб қувнайман
Иқболимдан сўзлайман
Ҳасан-Зуҳра ёнимда
Бахтиёрман,
куйлайман.
Алла қўзим алла-ё
Қўш юлдузим алла-ё..
Оқ олма, қизил олма
Қайсинга меҳр солмай
Қалбдан тошган
меҳрим бор
Икқалангга толе ёр
Алла қўзим алла-ё
Қўш юлдузим алла-ё...
Икки ширин боласан
Кўзларимда ёнасан
Кўнглим мисли
гулбаҳор
Бағримда жуфт
лоласан
Алла қўзим алла-ё
Қўш юлдузим алла-ё...
Ухла қўзим, ҳа демай
Нурланиб тонг отади
Эртадан қайноқ ҳаёт
Меҳрим ўзга тортади
Алла қўзим алла-ё
Қўш юлдузим алла-ё..

Қ. АФЗАЛОВА.

Спорт

Ёш курашчилар

«Спартак» кўнгилли спорт жамиятининг кенг залида пойтахт биринчилиги учун ёш классик курашчиларнинг мусобақалари бўлиб ўтди.

Кескин спорт кураши остида ўтган беллашувлардан сўнг, Р. Бекназаров («Буревестник»), Я. Хван («Меҳнат»), Х. Ғуломов, Р. Давлетшин (иккалови «Буревестник»дан) Ю. Қаландаров («Спартак»), А. Шарипов, Р. Биктяков (иккаласи «Спартак»дан), З. Курбинов, А. Нейман (иккаласи 8-ёшлар спорт мактабидан)-лар ўз вазн категориялари бўйича шаҳар чемпиони унвонига эга бўлишди.

Майдонда завод спортчилари

«Таштекстильмаш» заводи таъсис этган кубок учун заводнинг ўн уч командаси мусобақалашди. Волейбол бўйича бўлган курашда 2-механика цехи ва махсус конструкторлик бюроси командалари финалда учрашиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Финал матчда конструкторлик бюроси волейболчилари механика цехи спортчиларини 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар ва кубокни қўлга киритдилар.

Чўққи забт этилди

Яқинда Тошкент радиодеталлар заводининг бир группа альпинистлари катта Чимён чўққисини забт этиш учун отланишган эди.

Чўққини забт этиш учун қилинган биринчи ҳаракат яхши натижа кўрсатмади. Қалин қор альпинистларнинг олға силжиши учун катта тўсқинлик қилди. Чимён чўққисини забт этиш эртаси кун давом эттирилди. Бу гал группа аъзолари ўз мақсадларига эришишди. Чўққидаги Ленин бюсти ёнига хотира сўзлари ёзиб қолдирилди.

Спиртменлар

(ЙИҒИЛИШДАН РЕПОРТАЖГА ЎХШАТМА)

Жамоат тартибини сақлаш шаҳар бошқармасининг марказий ҳушёрхонаси. Одам гавжум. Биринчи таъсис этувчи йиғилишга тўпланган спиртсменлар баланд овоз билан ўзаро баҳслашмоқда. Ҳушёрхона бошлиғи лейтенант Андрей Тимофеевич Абдумўминов «меҳмон»ларни осойишта бўлишга даъват этаяпти.

— Раис ҳалиям келмадими?— деб қолди «Спартак» стадионида тренерлик қилувчи Виктор Иванович Чехович.

— Қайси раис? Раис Гилмуддиновични сўраётган бўлсангиз, у киши ванна қабул қиляптилар.— Таниқли спиртсменнинг саволига темир-бетон буюмлари заводи бош инженери Элдор Анварович мулойим жавоб берди.

— Бу пиянистангга кўзим учаётган йўқ. Ўзимизнинг бўлажак раисимизни сўраяпман.

Шу пайт кимдир:

— Келдилар! — деб қолди. Барча спиртсменлар ҳовлига отилишди. Тўполонда бир неча киши йиқилиб тушди. Бўлажак раис — меҳнат кўнгилли спорт жамиятининг сузиш бўйича тренери Алексей Ефремович Плотниковни кўтариб, ичкарига олиб киришди.

Йиғилиш бошланди. Минбарда Алексей Тимофеевич. Унинг кўксини спорт разрядлари ва мастерлик нишонлари безаб турибди.

— Ўртоқлар, — дейди у.— Йиғилишни очиқ деб эълон қилишдан олдин шаҳримизнинг турли томонларидан таклиф қилинган меҳмонларни табриклашни истардим. Озчилик эдик, улар сафимизни тўлдиряптилар. Бу ерда умидли спиртсмен — ирригация институти студенти Юсуп Шайкулов, политехника институти студенти Турсун Омарович Омаров, Киров район ошхоналар трестининг ошхона мудири, оғир атлетикачи Фурмат Дўсматов, республика деҳқончилик лойиҳа институтининг инженери Марк Михайлович Бочкарев, қурилиш механизация трестининг старший инженери оғир вазнли спиртсмен Владимир Сергеевич Бубнов ва бошқалар ўтиришибди.

— Шуни алоҳида қайд қилмоқчиманки, таъсис йиғилишимизга, — деб давом этади Е. Плотников,— биз фанлар академиясининг илмий ходими Ринат Аминовнинг нутқини эшитиш шарафига муяссар бўламиз. Ҳурматли дўстимиз қаттиқ бош оғриғи бўлсаларда таклифимизни рад этмай келдилар. Шунинг учун раҳмат бу кишига. (Залда қарсаклар бошланиб, соғлиғи учун юз-юзта ичайлик деган овозлар эшитилади).

Минбарда Р. Аминов. У пешонасига танғилган доканн тўғрилаб, залга мурожаат қилади:

— Биродарларим, аввало сиз спиртсменлар сафига қўшилганимдан беҳад мамнунлигимни ва таъсис йиғилишимизда нутқ сўзлаш шарафига муяссар бўлганлигимни зўр қониқиш билан айтмоқчиман. Бироқ, бетоблигим яъни бошим оғриб турганлиги учун нутқни рубоий қилмоқчиман.

Биз рақибларимиз — спортсменлардан фарқли ўлароқ, бугундан эътиборан ўзимизни спиртсменлар деб атамоғимиз даркор.

Бу ном нимадан?

Албатта ичкиликдан, ўртоқлар. Ичкилик туфайлигина биз, аңа шу номни олмоқдамиз. Раз шундай экан, ароқнинг хосияти тўғрисида гапирмасдан бўладими? Бўлмайди, ўртоқлар!

Ичкилик халқ ижодига ҳам баракали таъсир кўрсатяпти. Масалан: ҳалигина 26-мактабнинг ўқитувчиси Раис Кашафуддиновга лейтенант айтиб берган латифани олайлик. Жонкуяр дўстимиз Кашафуддинов ўз организмини чиниқтириш учун кўчада — совуқ асфальтда ётиб қолганлар. Уйқусида уни кимлардир шилиб кетишган. Хотини бунга ишонмай, раисни бу ерга судраб келганда, лейтенант унга нима дейди денг. Бу ноёб латифани айнан келтираман, дўстлар:

Бир спиртсмен аранг уйига етибди-ю, остонада қулабди. Енидаги шиша синиб, коньяк тўкилибди. (Залда эссиз коньяк деган овозлар) Дарвозахонада донлаб юрган хўроз ҳалиги коньякни ичибди, бир пайт уй бекаси қараса, хўрози ўлиб ётганмиш. Эсиз, икки кило келарди, ҳаром ўлиптида, депти-ю, парларини юлиб олиб, хўрозни ахлатхонага улоқтириб ташлабди. Хўрознинг кайфи тарқагач, қараса саҳар бўб қопти. У бир қийқириб, сўнг товуқлар ёнига борибди. Вой ўлмасак, сенга нима бўлди, дебди товуқлар.

— Хўжайин билан кеча улфатчилик қилувдик, ошиқча бўлган экан, лаънатилар шилиб кетишибди, дебди хўроз. (Залда кулги, жонланиш).

Англашиладики, бизнинг сафимизга хўрозлар ҳам интилмоқда.

— Ўзимиз ҳам хўрозлармиз-де-е! — Педагогика институтининг калласи тўғриланган студенти Рустам Омонов луқма ташлайди.

— Тўғри, — давом этади нотиқ, — хўрозсиз, укам. Хўроз бўлмасангиз бухгалтерия ҳисоб техникумининг ўқитувчисини бир мушт билан қулата олмас эдингиз ва бу ҳақда ҳозир биз ҳам гапирмаган бўлардик. Лекин сиз ёлгиз муштумзўр эмассиз, Донецкстрой поездининг ишчиси, боксни кийиб қўйган спиртсмен Юрий Стасюк ҳам хўроз бола чиқди. Дўконнинг қулфини синдириш унга ёнғоқ чақишдек гап. Бироқ милиционер Толмачёвни уриб, тишини синдиргани ортиқча. Негаки, биз ўз сафимиздан бу машҳур спиртсменни истамаган ҳолда йўқотдик: Стасюк қамалиб қолди.

Бироқ унинг ўрнини тўлдиришни унутмаслигимиз зарур. Автовокзалнинг ойналарини бир мушт билан чилпарчин қилган ирригация институти студенти Келдибек Шамсиевни сафимизга бемалол қабул қилсак бўлади. (Залда қарсаклар. Сафимиз ўсаверсин деган овозлар). Умуман биз ирригация институтига кўпроқ таянсак бўладиган кўринади. Бу институт студентлари орасида спиртсменликни орзу қилганлар анча борга ўхшаб қолди.

Музокараларда ўн киши қатнашди. Ҳамма янги номни ёқлаб гапиришди.

Йиғилишда ташкилий масала ҳам кўрилди. А. Плотников спиртсменлар раиси, В. Чехович раиснинг биринчи муовини, «Ўзбексельмаш» заводининг клуб мудири Николай Орлов билан маданият министрлигининг инженери Григорий Памбуровлар оқартув ишлари бўйича раис ўринбосарлари қилиб сайланди.

Спиртсменлар талаби билан раҳбарлар ўша заҳотиёқ роса ювилди. Лекин ҳушёрхона ваннасида...

С. НОРМАТОВ.

АЖОЙИБОТЛАР

ЭРТАККА ЎХШАЙДИ

Уч итальян овчиси тоғда кетаётиб, битта тулкини кўриб қолишди. Уларнинг ҳаммаси деярли бараварига ўқ узди. Тулки йиқилиб тушди. Овчилар уни автомобиль багажига солиб, уйга олиб кетишди. Етиб келгандан кейин багаж қопқоғини очишлари билан тулки сакраб турди-ю, қочиб қолди. Овчилар эса ҳайратдан оғиз очиб қолишди. Балки тулкига ўқ тегмагану, шовқиндан гаранг бўлиб ағдарилиб тушгандир. Ҳарқалай ҳаммаси эртакдаги каби бўлди. Қизиғи шундаки, ўзини ўлганга солиб ётувчи тулки ҳақидаги эртак деярли ҳамма халқларда бор.

ЭЗМАЛИК ҚИЛИШМАЙДИ

Баъзи эркаклар хотинларнинг телефонда эзмалик қилишидан нолийдилар. Америкадаги телефон аппаратлари ишлаб чиқарадиган Дирмонинг бошлиқлари хотинининг эзмалигидан жонидан тўйган одамлар бўлса керак. Улар телефон аппаратига махсус мослама ўрнатдилар. Оила бошлиғи шу мосламани бураб қўйиб, ким қанча фурсат гаплашиши мумкинлигини олдиндан белгилай олади.

КЎР МЕРГАНЛАР

Бу ниҳоятда камёб ҳодиса эди. Мельбурннинг кўзи ожиз мерганлари туппа-тузук снайперларни мусобақага чақиришди. Қизиғи шундаки кўрлар командаси кетма-кет уч марта ғалаба қозонди. Тўғри, кўрлар салгина кўзбўямачилик қилишган эди. Уларга мўлжал олишда жажжигина транзистор аппарати ёрдам берди. Милтиқ тўғри мўлжал олмагунча наушник аралаш сигналлар бериб тураверади. Мўлжал аниқ бўлгачидан кейингина, сигнал тиниқ ва бир оҳангда янграй бошлайди.

Новосибирск Сибирь Академия шаҳарчасидаги Олимлар уйида расмлар галереяси ташкил этилди. Галерея фондида икки ярим мингдан ортиқ расмлар бор. Репин, Шишкин, Маковский, Айвазовский каби машҳур рассомларнинг йирик полотнолари ҳам галереядан ўрин эгаллаган.

Суратда: расмлар галлереяси залида.

Н. Кузнецов фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

ЭҲТИЁЖЛАРНИ ЎРГАНИБ

Яратувчилик меҳнати билан яшаётган пойтахтимиз аҳолисининг бевосита кундалик хизматида бўлиб, уларнинг хилма-хил талабларини қондириш ғоят масъулиятли ишдир. Шаҳар саноат моллари савдоси системасида асосан ҳалол, ўз касбига меҳр қўйган кишилар ишламоқда. Биз амалга ошираётган тадбирларнинг ҳаммаси талабчан кишиларимизнинг эҳтиёжларини қондиришга қаратилгандир.

Шаҳар саноат моллари савдоси байрам арафасида социалистик мусобақага қўшилиб ўн ойлик топшириқни муддатидан анча аввал — 15 октябрдаёқ бажариб қўйди ва пландан ташқари уч миллион 862 минг сўмлик қўшимча маҳсулотнинг аҳолига етказилишига эришилди. Бу йил ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ўн бир миллион 530 минг сўмлик кўп маҳсулот сотилди. Бу — пойтахтликларнинг талаби янада яхшироқ қондирилмоқда демакдир.

Бир вақтлар ҳисоб-китобдан бироз хабари бор кишилар савдо системасига ишга қабул қилинаверар, оқибатда растрата, давлат мулкига хиёнат қилиш каби ҳоллар рўй бериб турар-ди. Эндиликда бизда махсус билим юртини тугатган, ҳалол, халқ манфаатини ўз манфаатидан юқори қўювчи кишилар-гина хизмат қилмоқда. Ҳозирги кунда шаҳар саноат моллари савдосида ишловчилардан 50 киши махсус олий маълумотлидир. Кўплаб ўртоқлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз билимларини тинмай оширмоқдалар. Бу борада айниқса Ғ. Ғуломов, Ф. Йўлдошев, Ш. Мирпўлатов, А. Муҳторов каби коммунист ўртоқлар бошчилик қилаётган магазин хизматчилари бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Тошкент кун сайин кенгайиб, янгидан-янги кварталлар, массивлар барпо бўлаётир. Буни ҳисобга олиб, биз ана шу аҳоли кўчиб келаётган жойларда саноат моллари магазинлари очиб, уларда аҳоли талабига мувофиқ молларнинг бўлишига эришмоқдамиз. Шаҳар саноат моллари савдосида 18 коллектив коммунистик меҳнат бригадаси 60 киши коммунистик меҳнат зарбдоридир. 57-магазин сотувчиси М. Юсупов, 49-магазин мудираси Н. Воскобойникова ўртоқлар узоқ йиллар давомида қилган ҳалол хизматлари учун ҳукумат томонидан «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотландилар.

Биз ҳамиша харидор билан бевосита алоқада бўлиб, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганишга ҳаракат қиламиз. Шу мақсадда харидорлар конференциялари, савдо виставкалари уюштириб турамиз. 2, 49, 141, 67, 98-магазинларда ўтказилган савдо виставкалари, 110-магазинда ўтказилган харидорларнинг сиртқи конференцияси уларнинг талаб ва эҳтиёжларини яхшироқ ўрганиш имконини берди.

Шаҳар саноат моллари савдоси бир неча марта республика савдо министрлигининг пул мукофотлари ва фахрий ёрлиқларини олди. Октябрь тантаналари арафасида шаҳар партия комитети ва шаҳар Совети ижроия комитетининг ҳурмат китобига ташкилотимиз номи ҳам ёзиб қўйилди. Улуғ айём арафасида кўпгина магазин мудирлари, сотувчилар ва бошқа хизматчилар фахрий ёрлиқлар, қимматли мукофотлар билан тақдирланди. 117-магазинининг мудири ўртоқ Т. Тошпўлатов эса СССР савдо министрлигининг Фахрий ёрлиғини олишга муяссар бўлди. Буларнинг ҳаммаси коллективимиз меҳнатига берилган юксак баҳодир. Халқимиз ишончини оқлаш, харидор қурматини қозониш учун бундан буён ҳам барча имкониятлардан тўла фойдаланишга ҳаракат қиламиз.

А. АЛИМУҲАМЕДОВ,
Тошкент саноат моллари савдосининг бошлиғи.

ГОЛИАФ — ШАЛОЛАЛАР ФАРЗАНДИ

Экваториаль Африканинг ғарбий қирғоғида Бату деб номланган жой бор. Пойтахти — Рио-Муни. Бу ерга келганимга ҳам бир ҳафта бўлиб қолди. Кўп йиллардан буён бу ўлкада яшовчи одамлар катта бақаларни кўрганлигини эшитган эдим. Бақаларнинг тумшуғидан то орқа оёғи учигача бир метр, оғирлиги уч килограммдан ошар экан.

Мана, ниҳоят шу диловар ўлка. Лиана гуллари қуюқ ўсганлигидан Мбиа дарёсининг ёқаси худди пардадек тўсилган. Мбиа дарёси қоялар орасидан гувиллаб қуюлади. Худди ёмғир ёғаётгандек сув зарралари ҳар томонда ялтирайди. Лиана пардаси ортида туриб, шалоладан кўз узолмайман. Шаршаранинг гулуси найдек тор дарани бошига кўтариб, шовқин солади.

Бехосдан турган жойимда михланиб қолдим. Мен билан шалола оралиғида, қуюқ мох ўсган қоя ёнида ётган тирик жониворга кўзим тушди. Унинг қўнғир ранги ва ҳайбати кишн кайфиятини учиради. Майда-майда зарралар жонивор устига ёғиларди. У қимир этмас ва қоядек нам тортган эди. Бирдан хаёлимга бир фикр урилди. Бу ўша гигант голиаф бўлиши керак.

Ниҳоятда эҳтиёткорлик билан фотоаппаратни қўлга олдим. Объективни ҳозирлаётганимда аппарат ялтираб кетди шекилли, зум ўтмай гигант амфибия бир сакраб ўзини тўлқинлар қўйнига урди.

Жўшқин тўлқинда ўта сезгир ҳайвонни қандай қилиб ушлаш мумкин?

Маҳаллий фанг қабиласидан бўлган ҳамроҳим Ондога кўп умид боғлаган эдим. Бу гал ҳам у мен билан бирга дарё ёқасига келган. У ҳам чўчиб кетган бақани кўрди.

— Манана,— деди у, бақа қирғоққа чиқади, албатта.

Келаси куни 40 километрча юриб, яна шу шаршара олдига келдик. Ондо кафти билан елкамга туртиб, мох қоплаган ўша қоя ёнида турган бақага ишора қилди. Ондо рафи дарахтининг узун пояси-дан қармоқ ҳозирлай бошлади. У ингичка поя учига балиқ тутиладиган қармоққа тортиладиган ип тортди. Кейин, қирғоқ бўйлаб юқорига йўл олди.

Уттиз минутча вақт ўтди. Бақанинг чўчишига асос бўлмаса ҳам, атрофга хавотирланиб қарай бошладим. Бироздан сўнг узоқда Ондо кўринди. У боши узра нам тортган қармоқни кўтарганча сув кечиб борарди. Бақа билан унинг ораси ўн метрча қолган. Агар бақа у томонга ўгирилса, Ондо ўтириб олиши мумкин.

Ондо бақа ёнбошига яқинлашиб, унга кўринадиган қилиб қармоқни сувга ташлади. Бир оздан сўнг қармоқли поячa обкашдек эгилиб қолди. Қармоққа илинган голиаф шиддат билан тўлғонар, оёқларини қўярга жой тополмас эди. Ондо қармоқни бўшаштирмай ўзига тортиб олди ва голиафнинг орқа оёқларидан маҳкам ушлади.

Чораи соат ўтар-ўтмас Ондо жилмайиб ёнимга келди. Бақадан қармоқни чиқариб олди. У голиафнинг икки орқа оёғидан ушлаб, бошини ерга қаратган ҳолда елкаси баравар даст кўтарди. Бақанинг олд оёқлари унинг тиззасига етай дерди. Ногаҳоний овга ҳайратланиб қарадим. Жаҳонда энг йирик бундай бақалар фақат Рио-Муни ва Камерунда бўлиши мумкин.

Ута эийрак, кўздан тез ғойиб бўлувчи жониворлар фан оламига анчагача номаълум эди. Олимлар уларнинг мавжуд эканлигини 60 йил муқаддам аниқлашди.

Батуга қайтгач, биз ўлжамизнинг оғирлигини текшириб кўрдик, Бундан олти йил муқаддам Ондо шундай бақани ушлаган, у уч килограмм 265 грамм экан. Ана шу бақа жаҳонда энг катта ҳисобланарди. Айтишларича, Камерунда ҳам беш килограмм 895 граммли голиаф тутилган экан. Лекин бунга ўша пайтда ҳам, ҳозир ҳам ҳеч ким ишонмайди. Биз ўз ўлжамизни тарозига қўйдик. Уч килограмм 83 грамм. Бизнинг ўлжа ҳам энг йирик бақалар қаторига кирар эди. Бундан қувонмай бўладими.

Шалолалар фарзанди — голиафлар кундуз кунлари дарё ёқасидаги қоялар орасида юриб, пашша, чиён ва кичик-кичик бақачалар билан овқатланади. Улар-деярли оқ сичқондан бошқа ҳамма нарсани еявериішар экан.

Голиафлар товушни яхши эшитади. Қурбақалардек қуриллашмайди. Улар Рио-Мунида қурғоқчилик мавсуми келган пайтда, яъни июль-август ойларида кўпайишади. Гигант бақалар илк ривожланиш даврида унчалик катта бўлишларига ҳеч қандай шарт-шароит йўқдек туюлади. Уларнинг тухумларидан чиққан бақачалар дунёда мавжуд бўлган 250 хил бақадан ҳеч фарқ қилмайди. Голиафларнинг уруғдан чиққани ва бошқа бақалар ҳам то беш сантиметрга етгунча уларнинг ривожланиши бир хил бўлади. Думлари йўқ бўлиб кетгунча бир хил шароитда улғайгандек туюлишади. Агар оддий бақаларнинг тумшуғидан то орқа оёқлари учигача 38-43 сантиметр келса, голиафлар эса икки ҳисса узун бўлади.

Голиафлар одам оёғи тегмаган, одам бориши қийин бўлган жойларда яшайди.

Пауль ЗАЛЬ,

(«Юний натуралист» журналидан).

Вадим Кожевников

— Амалпараст! Яна бироздан кейин ё генерал, ё штурмбанфюрер ҳам бўласиз. — Шу заҳотиёқ жиддий огоҳлантирди: — Ленин тезроқ амал тегақолса деб шошилманг. Мен уларни биламан: жуда ҳасадгўй одамлар, бирининг устидан иккинчиси игво қилади. Тез келган омаддан хавфли нарса йўқ.

— Сиз қарияларга ўхшаб мулоҳаза юритаркансиз.

— Хўп, етар.— деб гапни бўлди аёл,— бас қилайлик!— Эльза беихтиёр Иоганнга ёпишиб столдан сигарета олди.

— Қизиқ, аёл киши билан бир ўринда ётибмана,— деб кулдиради Иоганн.

— Мен сизга аёл эмас,— деб жаҳл билан унинг сўзини бўлди Эльза — хизмат юзасидан ўртоқман. — Ленин шу заҳотиёқ илжайди — Битта қитмирини сал бўлмаса қўлини қайириб синдирворай дедим, иккинчиси тегажоғлик қилмасин деб...

— Дэю-дода инструкторингиз ким эди?— деб сўради Иоганн очиқ кўнгилда.

— Энди шу қолибмиди — ранжиб шивирлади аёл.— Сиз ҳаддан ортиқ синчков экансиз. Мен сизни буғулик деб ўйламаган эдим.

— Умуман менинг ҳақимда қанақа фикрда эдингиз?

— Ҳеч қанақа. Шунчаки ўзимча, оғир-вазмин одам бўлса керак деб тахмин қилган эдим.— Яна энгашиб, сигарета қолдиғини ўчирди.— Қулоқ солинг, шу нарса доим ёдингизда бўлсин: на сиз борсиз, на мен. Ҳозирги ишлар мавжуд экан, биз учун бошқа ҳеч нарса йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас..— Қоронғида, момиқдек оппоқ қўлларини юқорироқ суриб қўйгандек бўлди.— Тушундингизми?— Кейин мулойимлашиб — Хафа бўлманг, тағин,— деб қўйди.

Улар яна бироз гаплашиб ётишди.

Эльза.

— Энди ухлаш керак,— дегандан кейин орага жимлик чўкди.

Вайс деворга ёпишиб олиб, анча вақтгача кўзларини юмиб ётди-ю, барибир ухлай олмади. Эльза уни уйғотмоқчи бўлиб, қўл теккизган ҳамоноқ Вайс ирғиб ўрнидан турди. Эльзанинг ранги кечагидан ҳам синиққан, кўзлари ич-ичига тушиб кетган эди. У Иоганнга беҳолгина қўл узатиб:

— Бугун Варьетада саҳнага чиқишга ақлим етмаяпти. Ўлардай чарчадим! Ёлғизликка ўрганиб қолган эдим, бирданига ҳали Зубов, ҳали сиз.

— Бундан буён мен ҳам...—Иоганн гапиролмай қолди. — Зериксам керак.

Эльза уни кузатиб чиқди.

Ошхонадаги плита атрофида хотинлар уймалашиб юришарди, Қадам товушини эшитиб, уларнинг ҳаммаси бирдан қайрилиб қаради.

Эльза Иоганнинг елкасига қўл ташлаб унинг лабларидан ўпдида, елкасига енгилгина шапатилаб жўнатди.

Иоганн кетиб борар экан, йўлни хотирлаб борар, йўлда учраган белгилар ўз-ўзидан хотирига сингиб қолаётгандек туюларди. Шу аёл тўғрисида хаёлга чўмган эди у...

У «Гран-отел»даги швецардан нарсаларини олди-да, контроль-пропуска пунктига кириб, ҳужжатларини кўрсатди. Уни бир ўктинчи машинага тушириб юборишди. Йўлда у фақат бир мартагина бошқа машинага чиқиб ўтириб ўз қисмига етиб келди.

Штейнглиц Вайснинг кечикиш сабабларига анча бефарқ қаради.

— Ҳар сафар янгисига югуриб юргандан кўра, битта доимийси бўлгани маъқул, касалдан ҳоли бўлади киши,—деди у.

— Аммо мен чинакам севиб қолдим, жаноб майор.

— Худди Ахиллеснинг товонидек бизнинг заиф жойимиз—кўнглимиз бўшлиги.

Ландсдорф Вайс олиб келган нарсалардан мамнун бўлди-ю, кечикиш сабабларини ножоиз деб билди.

— Эркаклар аёлларни ўз бемаъниликларини оқлаш учун ўйлаб топишган.

Ландсдорф Вайсга насиҳат қилди:

— Бизга камгап, иродали, бўйдоқлигига қарамай, ҳарқандай ишга садоқат билан қарайдиган доимий кишилар керак.

Иоганнга жон кириб дарров:

— Эҳа, Фридрих Ницшенинг бу ажойиб фикрлари менинг юксак мақсадларимга худди узукка кўз қўйгандек мос келади—деди.

Ўзи бўлса «Шу ерда қойил қилдим да. Ўзимга ҳам балли, хотиримга келиб қолди. Бир кунима яраб қолар деб ўйламаган эдим-а, қарангки шу пайтда асқотиб қолди» деган фикрни хаёлидан ўтказиб қўйди.

Ландсдорфнинг қотма юзи бешбаттар буришиб кетгандек кўринди. У Вайснинг ёнига яқинлашиб, худди бирор кийим кийдириб кўрмоқчи бўлгандай, бошдан оёғига разм солиб чиқди.

—Сиз уни ёқтирасизми?

— У бизнинг қонимизга қалампир қўйди.

— Нима? Қани, Қайтарингчи!—Ландсдорф кўрсатгич бармоғини юқори кўтарди.—Қойил! Герман миллатининг қудрати амалпарастликка бўлган бекиёс қобилият ҳамда шу даражада итоаткорлик ва қобилликка қодирлиги да.

Вайс пошнасини бир-бирига уриб, қаддини ростлади-да, зийраклик билан:

— Яна қандай топшириқлар бор, жаноб Ландсдорф?— деб сўради.

Дитрихга эса кечикиш сабабларини айтиш лозим ҳам бўлмади, нега деганда, у Вайс кетгандан кейин ёқимтой ўспирин шофери билан аразлашиб қолган эди, шу бугун ярашиб олгани учун Вайс билан иши бўлмади. Дитрихнинг шофёри Курт капитаннинг буюмларини йиғиштирар, капитан эса кўринишдан ярашиб олганидан хурсанд шекилли, унга кўмаклашарди. Дитрих ёлғизликни ёқтирмасди: шу сабабли Вайсга ҳам йўл ҳозирлигини кўришни буюрди.

Қор аралаш ёмғир ёғар, қор ерга тегар-тегмас эриб кетарди. Ҳаммаёқ ифлос. Осмонда қора булутлар пастлаб сузиб юрар, ерни ифлос кўлмак, тош кўчани эса балчиқ босган, ариқлардаги сувларнинг лойқаси чиққан. Ҳатто машина ойналарига ҳам лой сачраб ифлос бўлиб кетган эди.

Дитрих шофер ёнига ўтирди. Вайс орқа ўриндиққа бемалол ўрнашиб олди. Лой чаплашиб ётган ойналардан машинанинг ичига гира-шира ёруғлик тушиб турарди холос. Қоронғиликда кишини уйқу босарди. Вайсни ҳам мудроқ босиб, фикран ҳам Эльза деб аташга мажбур бўлган алоқачисини ўйлаб борарди: чунки махфий ишнинг қонун қоидаси шуни тақозо қиларди.

...Машина танк қисмларига етиб олди. Танклар оралиғидаги масофани бузмай, бир меёрда юриб борарди. Башня люклари очиқ улардан машина командирлари бошларини чиқариб боришади. Иоганн ойнадан қараб, уларни кузатабошлади. Хаёли ўша аёл билан банд. У ҳамон Вайснинг қулоқлари остида шивирлаётгандай бўляптию, шу ҳолатда машина номерлари, бронлар устидаги эмблемалар, беихтиёр хотирига жо бўлиб борарди.

Танклар ёнбошига хода боғланган. Бу танкларнинг ботқоқ жойлардаги операцияларда қатнашишларидан далолат берарди. Немисларнинг танк колоннаси орасида иккита бизнинг «КВ» ҳам бор эди. Янги бўялган, демак бу машиналар ремонтдан чиқарилган. «КВ» нинг очиқ люкларидан тепаси гудда-гудда ўзимизнинг чарм шлемдан кийган кишиларнинг боши чиқиб турарди—бундан чиқди, совет танклари иғвогарлик ишлари учун мўлжалланган. Ана шуларни беихтиёр хотирага жо қилиб кетаётган Вайснинг аёл тўғрисидаги ўйлари ўз-ўзидан давом этарди.

Ҳа, дарвоқе, у уйида эканлигида бадиий гимнастика тўгарагига қатнашганини ва ўша нарса унга бу ерда асқотганини гапириб берган эди. У немис варъеткасига ишга кирмоқчи бўлиб келганида, хўжайин унга:

— Қани ҳунарингизни кўрсатинг—дебди.

— Кийимларимни олиб келмаган эдим-ку.

— Э,—дебди хўжайин ижирғаниб,—мендан уялмай қўяқолинг. Ишга ярамай қолганимга анча вақт бўлган—бичилган қуллардан фарқим йўқ ҳисоб.

Хўжайин қўлидаги танга билан столни тарақлатиб қуён билан эчки тўғрисидаги болалар ашуласини хиргойи қилабошлабди. Аёл шу куй оҳангига жўр бўлиб илгарилари мусобақаларда намойиш қилиб юрган бир неча машқларини кўрсатибди-ю лекин хижолат тортганидан тезроқ ҳаракат қилибди.

— Яхши,—дебди хўжайин.—Сизни қабул қиламан. Лекин ҳаддан ташқари жиддий экансиз. Спорти камроғу, жилваси кўпроқ бўлсин. Шуни билиб қўйингки, ҳозир кўча-кўйда бева аёллар жуда кўп. Шундай бўлгандан кейин атайлаб саҳнада аёллар қиёфасини кўргани пул тўлаб кирган эркаклар спорт байрамларида бажариладиган гимнастикани кўриб чиққандек бўлишмасин.

Эльза Вайсга ҳасрат қилиб шундай деди:

— Ҳар куни икки марта саҳнага чиқаман, анча-мунча жисмоний куч сарф бўлади, шунинг учун доим бирон нарса егим келади. Ҳатто тушимда ҳам овқат кўраман—ё нон ё картошка, ёки сут, баъзида бўлса бирваракайига ҳаммасини кўриб чиқаман. Карточкага берадигани кишига юқ бўлмайди... Ундан ташқари ризқимни бир немис аёли билан бўлишиб ҳам тураман. Ўғли қочоқлиги учун отилган экан, шунинг учун қонунга кўра унга ҳеч нарса берилмас экан. Битта бебахт аёл бўлса шунчалик бўлар....

• • •

«О-Х-247» экпериментал лагерига олиб борадиган йўл қарағайзор орқали ўтарди. Бу ер лагерь ходимлари қишлоғи ҳисобланар, соқчилар казармаси ҳам, бошлиқларнинг уйлари ҳам шу ерда эди. Лагернинг ўзи пастда илгарилари довдарахтсиз қумлоқ бўлган ҳавзага жойлашган эди.

СС ички қўриқчилигининг навбатчи ротенфюрери Дитрих билан Вайсни меҳмонхонага бошлаб кирди-да, илтифот билан қаерда ювиниш мумкинлигини кўрсатгач, жавонни очди—унда пижамалар, уй ичида кийдиган намат шипаклар бор эди.

Ростмана баланд каравотлар устига қўш қават момиқ тўшак солиниб қўйилган эди. Тумбочкалар устида қора дермантин билан муқоваланган инжил, ҳар қайси тумбочка ичида эса тунги ҳожат учун чинни идиш ва этик ечгич бор эди. Каравотларда чиқаверишда оёқ тагига мўйли гиламчалар тўшалган. Пол мўм билан артилгани учун ярқирарди. Деразаларга ҳаво ранг ойча пардалар ва попукли дарпардалар осилган эди.

Ювинадиган хонада эса иссиқ ва совуқ сув тўла кўзалар, чинни тоғоралар, пахмоқ сочиқлар, ҳали қоғози очилмаган атир совун, тиш пастали тюбиклар, атир ва сирка бор эди. Дорилар солиб қўйиладиган жовончада ҳар бирининг устига лотинча номлари ёзилган ва ундан ташқари қай пайтда ишлатилиши немисчалаб аниқ кўрсатилган дори-дармонлар турарди.

Меҳмонлар ювиниб ўзларини тартибга солиб бўлишлари биланоқ, алоқачи кириб, уларни оберштурмбанфюрер Франц Клейн таклиф қилаётганлигини айтди.

(Давоми бор).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

ЧАЙҚОВЧИНИНГ «МИСИ» ЧИҚДИ

Саври Расулева бирор ерда ишламай, доим қиммат баҳо нарсаларни олиб-сотиб, текин пулга ўрганиб қолди. Маҳалладаги катта-кичикнинг маслаҳатига қулоқ солмади. У ўзи билганидан қолмай, чайқовчиликни давом эттираверди.

Саври шу йил 2 ноябрь куни Октябрь бозорида савдо қилиб турган пайтда қўлга олинди. Унинг ёнини тинтув қилинганда 178 сўм 58 тийин пул, 40 сўмлик 3 процентли ички ютуқ заёми, бир тилла билакузук, 4 та хотин-қизлар кофтаси, 3 та тилла узук, 2 та эркаклар нейлон кўйлаги ва болонья плашчи чиқди.

Саври Расулева Октябрь районидаги Фузулий кўчаси, 18-уйда истиқомат қилади. Мана энди маҳалласи олдида «миси» чиқди. Яқинда у одил совет халқ суди олдида жавоб беради.

М. КАРИМОВ,
милиция лейтенанти.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА...

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

РАДИОДА 22 НОЯБРДА ЧОРШАНБА

Биринчи

18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 «Композитор Филипп Жерар» деган музикали эшиттириш.
18.40 Ўзбек балетларидан рақслар.
19.20 Қозоқ куйлари.
20.00 «Севги қўшиқлари» деган музикали-адабий радиокомпозиция (ўзбекча).
20.45 «Қўқон кимёгарлари — пахтакорларга» деган эшиттириш (ўзбекча).
21.00 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
21.55 Саломатлигингиз ҳақида икки оғиз сўз (ўзбекча).
22.10 Вальс кечаси.
22.40 Шоир Ҳабибий шеърлари (ўзбекча).
23.20 Янги Тошкентни қураётганлар учун концерт (ўзбекча).

Иккинчи

19.00 Қардош халқлар адабиёти. Ованес Туманян. «АНУШ» деган радиокомпозиция (ўзбекча).
19.30 Совет композиторларининг оммавий қўшиқлари.
20.10 «Ҳамзанинг революцион шеърлари ва қўшиқлари» деган музикали эшиттириш.
20.50 «Ленин календари саҳифалари». Доғистон радиосининг эшиттириши (русча).
21.00 А. Бобоқулов ижросида қўшиқлар (тожикча).
21.30 П. И. Чайковский асарларидан концерт.

РАДИОДА 23 НОЯБРДА ПАЙШАНБА

Биринчи

8.25 Халқ талантлари концерти.
9.30 Чангчи Рустам Неъматов чалади.
10.10 Р. Пергамент. «Айно» симфоник поэмаси.
10.30 Республика областлари театрлари артистларининг концерти.
11.10 «Зангори ёниғи» чиқараётганлар» деган эшиттириш (ўзбекча).
11.25 Ленин ҳақида қўшиқлар.
12.15 Музикали салом.
12.50 «Саҳий қалб». Қирғизистон радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
13.30 Дўстларимиз эстрадаси.
18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 Рус халқ куйлари.
18.40 Кичик концерт.
19.20 Татар куйлари.
20.00 «Аҳолига маиший хизмат» деган эшиттириш (русча).
20.10 Янги Тошкентни қураётганлар учун концерт (русча).
21.00 «Қардош коммунистик партиялар ҳаётидан» (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.10 Шу куннинг қўшиқлари (ўзбекча).
22.40 «Ёш хонандалар» деган адабий эшиттириш (русча).
23.20 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт (ўзбекча).

Иккинчи

7.15 Қурувчилар учун концерт.
8.25 Рус халқ хорлари концерти.
13.10 «Тошкент бунёдкорлари, сизлар учун» деган эшиттириш (русча).
19.00 ЁШЛАР ИЖОДИ (ўзбекча).
19.30 «Дебоча» деган музикали ҳикоя.
20.10 СССР халқларининг қўшиқ ва куйлари.
20.50 «Беш йиллик — муддатидан олдин» деган эшиттириш (русча).
21.00 Ленин, Ватан ва меҳнат ҳақида қўшиқлар (тожикча).
21.30 Классик куй шинавандалари учун концерт.

Учинчи

14.00 Чет эл композиторларининг симфоник куйлари.
16.00 Ҳамза номли театр «ЮЛИЙ ЦЕЗАРЬ» спектаклининг монтажи.

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАРГА

ТЕЛЕВИЗОРДА 22 НОЯБРДА ЧОРШАНБА

Биринчи

Ўзбек тилида:
18.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.
18.10 «Юлдузча». Телевизион журнали.
18.40 «ИСТЕЪДОД». Марайим Жалилов ҳақида суҳбатли концерт.
19.20 Телевизион янгиликлар.
19.35 Телевизион новеллалар театри. М. Жалолиддинова. «ҚЎҒИРЧОҚ», «БЕГОНА КИШИ».
20.25 Эшиттиришлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.30 Фаннинг революцион марши.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 «Сенга, ёшлик».
22.00 Хоккей бўйича СССР биринчилиги учун. ЦСКА — «СПАРТАК». Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
00.30 «БАРОН МЮНХГАУЗЕН». Бадиий фильм.
01.50 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:
19.00 Болалар учун мультфильмлар.
19.20 «Ўзбек киноси усталари». Асад Исматов.
Ўзбек тилида:
20.20 «Шундай тоғлар бор». Ҳужжатли фильм.
20.40 Қардош республикалар композиторлари Т. Кулиев.
21.20 «ГАЗАНДА». Бадиий фильм.

Учинчи

Рус тилида:
20.00 «Жамбул вориси». Ҳужжатли фильм.
20.20 «Ака-ука Ершовлар».
22.00 Концерт.
Телеспектаклнинг биринчи қисми.

ТЕЛЕВИЗОРДА 23 НОЯБРДА ПАЙШАНБА

Биринчи

Рус тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 «УЗОҚ БАХТЛИ ҲАЁТ». Бадиий фильм.
Ўзбек тилида:
19.30 Муқимий номли театрдан «МАХТУМҚУЛИ» спектакли олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.

Иккинчи

Ўзбек тилида:
17.30 Ўқув эшиттиришлари программаси Ўқувчилар учун. «Алишер Навоий образи адабиёт ва санъатда» деган эшиттириш.
18.00 Студентлар учун немис тилидан тўртинчи машғулот.
18.35 Студентлар учун. Чизма геометрия.

МОСКВА КЎРСАТАДИ
19.45 Эшиттиришлар программаси.
19.50 Кичкинтойлар учун. «Туғилган кунинг муборак, Анна Ивановна».
20.20 Қишлоқ янгиликлари.
20.50 Телевизион янгиликлар.
21.00 «Ким тарафдор, ким эса қарши». Комиссаржевская номидаги Ленинград театрининг спектакли.
23.10 Интервидение. «БРИЗ».
23.35 Телевизион янгиликлар.
24.00 Жаҳон бир ҳафта ичида.
00.30 Музикали маяк.
00.45 Санъат усталари циклидан. СССР халқ артисти Б. Ливанов ҳақида эшиттириш.
02.00 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ
«Курдастар» ижодий бирлашмаси
17.00 Кичкинтойлар учун. «Айгулек».
17.30 Оқин сўзи.
17.55 «ҲАСАН АРАВАКАШ». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:
19.30 «Икки чол ва афсона». Ҳужжатли фильм.
19.40 «Шварц-Вайс» чалади. Фильм-концерт.
20.15 «Ака-ука Ершовлар». Телеспектаклнинг иккинчи қисми.

КИНОТЕАТРЛАРДА

22 НОЯБРДА

Журналист — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 6 да), НАВОИЙ номли (кеч 6-40 минутда).
Яшил арава (кечқурун) — «ЧАЙКА».
Тушкин паром (кечқурун) — «МОСКВА».
Арена (кеч соат 7 яримда), **Матонатли кишилар** (кеч 9-15 минутда) — САНЪАТ САРОЙИ.
Уч бурчак — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).
Пьер милиция ходими — НАВОИЙ номли (кечқурун).

23 НОЯБРДА

Журналист — «ЎЗБЕКИСТОН (эрталаб соат 10, кундуз 2 ва кеч 6 да).
НАВОИЙ номли (кундуз 1-20 ва кеч 6-40 минутда). «МОСКВА» (кундуз 12 ва кеч 8 да).
Уч бурчак — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 10 да), «МОСКВА» (эрталаб 10 ва кеч 6 да).
Замонамиз қаҳрамони (кундуз соат 12 да), **Яшил арава** (кундуз ва кечқурун) — «ЧАЙКА».
Арена (кундуз соат 3,5 ярим ва 7 яримда). **Матонатли кишилар** (кундуз 12 ва кеч 6-15 минутда) — САНЪАТ САРОЙИ.
Пьер — милиция ходими — НАВОИЙ номли (кундуз соат 5 да).
Бу милицияда содир бўлди — «МОСКВА» (кундуз соат 4 да).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 23/XI да **Флория Тоска.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 23/XI да **Маҳтумқули,** 24/XI да **Мавлоно Муқимий.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Беором юраклар» ёшлар коллективи гастроллари. Айиқлар аттракциони.** Ўргатувчи — Владимир Тин. Билетлар сотилмоқда.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

25 ноябрда

Европа кубок эгаларининг кубоги учун

«Спартак» (Трнава) — **«Торпедо»** (Москва) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Кундуз соат 4 да бошланади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИГА

бухгалтер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: К. Маркс кўчаси, 103-уй.

БИРЛАШГАН НАШРИЁТ

Чуқур печат бўйича **ретушёр, монтажчи, шлифовшчик, нусҳа кўчирувчи, травильшчик ва печатчи** мутахассислигига ўқитиш учун (Москва ва Киев шаҳарларида) ўрта маълумотли

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 3 ойдан бир йилгача.

Ўқиш вақти ишлаб чиқариш стажига қўшилади.

Ўқувчилар ётоқхона билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

1967 йил 8 декабрь кундуз соат 2 да, Тошкент политехника институти химия-технология факультетининг илмий совет мажлисида (Т. Шевченко кўчаси, 1-уй) химия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

З. Страту: «Целлюлозанинг винил полимерлари билан пайвандланган сополимерларини синтезлаш ва текшириш» деган темада;

К. А. Аъзамов: «Германийни миқдорий аниқлаш мақсадида уни бирга учрайдиган элементлардан ажратиш усули» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Навоий кўчаси, 13-уй).

...ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — Орган Ташкентского Горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор—В3.02.49 дан В3.02.58 гача, редактор ўринбосарлари — В3.29.33: В3.29.09: масъул секретарлар—В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—В3.29.42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими—В3.27.03: адабиёт, санъат ва маданият бўлими—В3.29.55: хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—В3.29.70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—В3.27.57: ахборот бўлими—В3.65.57; эълонлар бўлими — В3.81.42.